Poštnina plačana v gotovini Leto LVII. V Ljubljani, v torek, dne 17. decembra 1929 Št. 288 1. izdaja St. 2 Din

Naročnina
Dnevna izdaja
za kraljevino Jugoslavijo
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za inozemstvo 140 D

SLOVENEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp. petit-vrsta mali oglasi po 1·50 in 2 D, večji oglasi nad 45 mm višine po Din 2·50, veliki po 3 in 4 Din, v uredniškem delu vrstica po 10 Din
Pri večjem naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III Rokopisi se ne vračajo, neftankirana pisma se ne sprejemajo ✓ Uredništvo telefon št. 2050, upravništvo št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. st. 6 ✓ Čekovni račun: Ljubljana štev. 10.650 in 10.349 za inserate, Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Živel naš kralj!

Rojstni dan poglavarja je največji praznik za družino. V očetu ima družina svoj izvor, on jo veže s preteklostjo rodu in ga nadaljuje v bodočnost. Zato družina v njem kot predstavitelju njene življenjske skupnosti časti sama sebe. Oče je zato, dokler živi, po lastnem pravu najvišja avtoriteta v družini. Slično je v monarhični državi kralj nosilec najvišje avtoritete in oblasti, njen prvi in najodličnejši predstavitelj, varuh najboljših tradicij in pravičnega reda ter v svoji stalnosti najmočnejše jamstvo srečne bodočnosti države. Če državljani praznujejo pomembne dni v vladarjevem življenju, ne vrše samo gole dolžnosti, ampak se radujejo iz ljubezni do občestva, ki ga tvorijo v državi, reprezentirani po kralju.

To velja za nas tembolj, ker je naš kralj, ki danes slavimo njegov rojstni dan, obenem tudi najvišji predstavitelj našega naroda, njega najplemenitejši sin in vladar ne samo po svoji funkciji, ampak obenem in predvsem po visokih moralnih svojstvih svoje osebnosti. On je res ves naš, v njem so odlike jugoslovanskega rodu izražene v najvišji meri, on je najkrepkejša vez med člani naše rodne zajednice po tem, da nedeljeno pripada vsem, vse enako ljubi in se prizadeva za blaginjo vseh članov jugoslovanskega narodnega telesa. In mogočno, z najvišjo zavestjo svojega narodnega dostojanstva in imponujočo trdnostjo volje predstavlja naš kralj Aleksander državo na zunaj kot najvišjo tvorbo jugoslovanskega duha, ki po trdni narodni skupnosti Srbov, Hrvatov in Slovencev vrši važno nalogo mirnega napredka na Balkanu in v Evropi. K temu so naperjena vsa prizadevanja našega vladarja, ki daje tudi odločno iniciativo za notranjo okrepitev naših skupnih vezi, da bi naša država bila še bolj upoštevana v svetu kot telo enega duha in volje.

Slovenci smo še prav posebno z vso ljubeznijo navezani na svojega kralja. Od pamtiveka podložni tujim gospodarjem imamo v kralju Aleksandru po tolikih stoletjih svojega lastnega vladarja, pod katerim prvič živimo v nerazdružljivi skupnosti s Hrvati in Srbi svoje lastno državno življenje. Kakor je kralj naš, tako je naša ta država, v nji nam je zajamčena naša svoboda, po kateri z obema drugima bratskima jugoslovanskima rodovoma sami kot prosti možje odločamo o naši skupni usodi. V tej skupnosti nam je obenem nujno zajamčeno vse, kar je naše, kar k našemu rodnemu bitu spada, naš jezik, naša kultura, naše narodne pridobitve, ki so bile vedno ogrožene, ko smo bili Slovenci pod tujim jarmom, ki so pa danes pod lastnim kraljem in v lastni državi sproščene v svobodnem razmahu do najvišje stopnje, ki je dosegljiva. Kakor je naš kralj varuh rodnih, kulturnih, duhovnih dobrin vsega jugoslovanstva, tako je varuh vsega, kar je slovensko in kar po svojem notranjem bogastvu doprinaša k vedno večjemu razcvitu vsega jugoslovanstva, kjerkoli bivajo, delajo in stremijo za čim večjo in globljo skupnostjo sinovi našega velikega rodu od enega morja do drugega. V našem kralju odmevajo vse naše potrebe, želje in hrepenenja, v njem se izpolnjujejo, njegova volja ohranja vse dobro, kar imamo, in nas obenem vodi k vedno tesnejši in popolnejši zajednici, k bratovski slogi in medsebojnemu umevanju, spoštovanju ter upoštevanju.

Zato se našemu velikemu vladarju ob rojstnem dnevu skupaj z vso državo v ljubezni in spoštovanju klanjamo ter mu želimo najbogatejšega blagoslova od Boga, da bi se njegove plemenite želje in prizadevanja po modrih svetovalcih in umnih pomočnikih v vsem obsegu in v blagor nas vseh obistinile!

Prihod hrvatske poklonitvene deputacije v Belgrad

Veličasten sprejem — Sijajna razsvetljava Belgrada na večer kraljevega rojstnega dne

Belgrad, 16. decembra. (Tel. »Slov.«) S posebnim vlakom je danes dospela v Belgrad poklonitvena deputacija iz Hrvatske in sicer iz Primorske in Savske banovine. Deputacija šteje okrog 500 ljudi. V njej so zastopana vsa mesta obeh banovin. Prestolica je pripravila deputaciji sprejem kot ga je redkokdaj videti. Že v popoldanskih urah so se mestne deputacije zbirale na trgu pred belgrajsko univerzo, odkoder so v sprevodu odšli na prostor pred kolodvorom. Mesto je na večer kraljevega rojstva čudovito lepo razsvetljeno. Brez dvoma še take razsvetljave ni imelo kot danes.

Državne oblasti so dale državnim uslužbencem popoldne prosto, da so se lahko udeležili sprejema. Uprava mesta Belgrada je pozvala vse organizacije, kakor tudi akademsko mladino, da se udeleži sprejema hrvatskih zastopnikov. Videti je bilo vse polno znakov različnih društev, kakor tudi zastopnike uradov.

Hrvatom so se nasproti peljali posebni odposlanci do Vinkovcev, kjer so gostom razdelili program, obenem so jim izrekli dobrodošlico. Že ob 4 popoldne se je začel prostor pred belgrajskim kolodvorom, ki je bil razžarjen s čudovito razsvetljavo, polniti z občinstvom. Le s težavo je bilo mogoče vzdržati naval prihajajočega občinstva. Godba je igrala, pevska društva pa so prepevala domoljubne pesmi. Šolski otroci in druga mladina je priravila špalir.

Gostje so prišli ob 5 popoldne. Pozdravili so jih navdušeni »Živio«-klici. Predvsem jih je pozdravil **zastopnik belgrajske občine dr. Stojadinović**, ki jim je izrekel daljši pozdravni govor. Predvsem je podčrtal tole:

Zbrali ste se kot branilci idej jugoslovanstva v prestolici, ki je vedno gojila to idejo v nacionalni in državotvorni doslednosti in ki je tej svoji ideji ostala vedno zvesta. Orisal je strasti, ki so se užigale v prejšnjih državnih sistemih med različnimi strankami ter strankarskimi voditelji. Prešel je na zgodovinski dan 6. januarja, ki nas je združil za delo za skupno domovino. To kar je nakazal 6. januar, je dokazala naslednja doba po 6. januarju. Izrekel jim je dobrodošlico ter želel naj bi se v belgrajski občini počutili kakor doma.

V imenu hrvatske deputacije jim je odgovoril msgr. Bulić, občinski svetnik iz Splita, ki je naglašal lepoto Primorske banovine, važnost Jadranskega morja, skrb Hrvatov ob Jadranu, da neomajno vztrajajo na skupni jugoslovanski domovini. Zahvalil se je za gostoljuben sprejem.

V velikem sprevodu je občinstvo krenilo po Nemanjini ulici po Miloša Velikega ulici ter po ulici Kralja Milana in se razšlo pred spomenikom pred narodnim gledališčem. Gostje pa so odšli na stanovanja. Mesto Belgrad je priredilo zvečer bakljado po mestu. Zvečer je bila v narodnem gledališču svečana predstava.

Med zastopniki Zagreba je bilo opaziti med drugimi bivšega ministra dr. Kovačevića, bivšega župana Heinzla, upravitelja nadškofovskih posestev Mahnika, rektorja Belobrka, vseučiliškega profesorja Radoničića in Verono, pisatelja Deželića star., direktorja zagrebškega »Obzorja« in »Jutranjega lista« Dežmana.

Mesto Belgrad je danes v najsvečanejšem razpoloženju in nadvse mogočno razsvetljeno. Povsod se govori o vtisih, ki so jih dobili Belgrajčani in Hrvatje ob sprejemu deputacije.

Zaupnica

Nemški parlament je z zaupnico, ki jo je z večino 66 glasov izglasoval vladi kanclerja Hermana Müllerja doprinesel dokaz velikega patriotizma. Kajti nič drugega kot zunanje politični moment in misel na prestiž države, da bo v stanu poslati na II. haaško konferenco delegacijo, ki uživa zaupanje parlamenta, je nemške parlamentarce nagnilo, da so glasovali za zaupnico. Vlada je zahtevala zaupanje za celotno svoje delo in posebej še za odobrenje finančnega programa, ki ga je kancler dne 12. t. m. obrazložil pred parlamentom. Stranke, ki so glasovale za zaupnico, so se obvezale, da bodo vlado podpirale pri izvedbi novih davkov, ki bodo zadeli zlasti tobačno režijo in pa zvišanje prispevkov za delavsko brezposelnost. Tako bodo rešili državno blagajno, da koncem leta ne bo ostala prazna, obenem pa bodo tudi omogočili zunanje posojilo.

Razumljivo pa je samoposebi, da je zvišanje davkov za vsako ljudsko stranko silno neprijetna reč. Zlasti socialni demokrati so se upirali do zadnjega, kljub temu, da imajo štiri glavna ministrstva v vladi. Zavedajo se, kako zelo spretno bodo komunisti zvišanje davkov porabili proti njim. In le upravičen strah, kaj pride potem, če pade vlada, strah pred kaosom, ki je nepregleden in nepreračunljiv, je narekoval pozitivno odločitev.

Sploh imajo socialisti ves čas, kar so v vladi, zelo trdo šolo. Neverjetno hitro se je maščevala vsa demagogija, ki so jo uganjali nekateri iz njihovih vrst, ko je stranka bila v opoziciji. Kako vse drugače se na odgovornem mestu in pri odločitvah, ki zadevajo ves narod, gleda na vse stvari! Hočeš nočeš morajo vgrizniti v marsikatero kislo jabolko — kajti ako odpovedo, se jih prime očitek, da so pač mogočni v opoziciji, a nezmožni na vladi. Tako pa skušajo v zvezi z drugimi strankami krmariti državni voz kakor že.

Predvsem gre Nemcem za to, da se »vojna likvidira« čim preje in da se Youngov načrt sprejme in izvede, ker vendarle prinaša mnogo ugodnosti nemškemu gospodarstvu. Hugenbergov plebiscit na vsem tem ne bo docela nič spremenil, to je danes docela jasno. Pač pa se opazuje, da manjka Nemčiji državnika tako široke in močne avtoritete, kakor jih je imela v preteklosti, ki bi bil zmožen z veljavnostjo svoje osebnosti koncentrirati okrog sebe vse pozitivne sile. Odtod neprestane večje ali manjše krize, katerimi podlega nemški parlament od Stresemannove smrti dalje.

Francosko odlikovanje predsednika vlade

Belgrad, 16. dec. AA. Opoldne je v kabinetu predsednika ministrskega sveta francoski poslanik na našem dvoru Emil Dard osebno izročil predsedniku ministrskega sveta in ministru notranjih zadev red Velikega križa častne legije, s katerim ga je odlikoval predsednik francoske republike povodom prisrčnega sprejema, ki je bil prirejen francoskim bojevnikom s solunske fronte v naši državi.

Zahvala židov

Belgrad, 16. dec. AA. Povodom uveljavitve zakona o židovski veroizpovedi je prejel predsednik ministrskega sveta general Peter Živković mnogo čestitk in zahval židovskih občin in zastopnikov židovske veroizpovedi iz vse Jugoslavije. Vrhovni rabin v Belgradu dr Alkalaj se je zahvalil predsedniku ministrskega sveta za novi zakon s to-le brzojavko:

»V imenu vseh Židov v naši kraljevini mi je čast predložiti vam in vsej kraljevski vladi izraze globoke hvaležnosti za širokogrudno pojmovanje verskih razmer v naši državi in za zakonsko ureditev položaja židovske veroizpovedi v naši kraljevini. Vaše lepo in svobodoumno dejanje bo imelo globok vpliv na vse pripadnike židovske vere, tako da bodo globoko prešinjeni z duhom lojalnosti in rodoljubja do svoje domovine Jugoslavije.«

Belgrajske vesti

Škofa Akšamović in Rodič sta priglašena za sredo za avdijenco.

Vrhovni zakonodajni svet je danes pričel z zasedanjem. Na dnevnem redu so razni osnutki sanitetnega zakona.

Kongres jugoslovanskih dermatologov in venerologov se je danes otvoril na belgrajski medicinski fakulteti.

Največji oficirski dom v državi se bo jutri na kraljevi rojstni dan otvoril v Skoplju. Vojno ministrstvo bo zastopal ministrov pomočnik general Radislav Kostić.

Vlak presekal kretničarju noge

Belgrad, 16. decembra. (AA) Med manevriranjem vlaka št. 7261 na postaji Novi Vrbas, so včeraj ob 13 kolesa železniškega voza presekala desno nogo kretničarja Milana Murušića. Vzrok nesreče je malomarna pazljivost železniškega osobja.

Dva vlaka trčila

Sarajevo, 16. decembra. (AA) Med postajama Davidovići in Doline sta trčila vlaka št. 170 in 156. Stroj vlaka št. 156 je iztiril in zdrvel s štirimi vozovi v globok jarek. Pri vlaku št. 170 sta iztirila lokomotiva in furgon. Vlakovodja vlaka št. 156 je dobil hude poškodbe in so ga morali neutegoma prepeljati v sarajevsko bolnišnico. Promet je bil prekinjen dve uri.

Papež otvoril tajni konzistorij

„Rešitev rimskega vprašanja bo gotovo prinesla samo prijetne stvari“

Rim, 16. dec. (Tel. »Slov.«) Papež Pij XI. je danes dopoldne otvoril napovedani tajni konzistorij za izvolitev novih kardinalov, kjer so bili prisotni kurijski kardinali in inozemski cerkveni knezi.

Papež je imel **nagovor**, kjer je navajal, di je sklical kolegij v glavnem zato, da imenuje **nekatere nove kardinale in škofe.** Pri tem se je posebno spominjal **rešitve rimskega vprašanja in rekel: »Potem, ko je posvetna oblast javno priznala rimskega pontifeksa in potem, ko se je primerno izkazalo spoštovanje vašemu in našemu dostojanstvu, smo v drugih vprašanjih pokazali popustljivost, ker v resnici varujemo, da nam bo ta naša popustljivost prinesla v bodočnosti samo prijetne stvari. To upanje gradimo ne samo na priprošnjo svetnikov, temveč tudi na čut pravičnosti in vernosti naših italijanskih otrok. Končno podpira to naše upanje tudi prijateljsko razmerje z italijansko kraljevsko hišo, ki se je javno zopet vpostavilo z obiskom v Vatikanu.«** Nato je papež našteval med tem časom sklenjene konkordate in omenil ogromne obiske v svetem letu. Obljubil je, da bo o vseh teh in drugih vprašanjih še obširneje govoril v okrožnici, ki jo bo v kratkem razposlal vsem škofom in vernikom na svetu. Kakor se doznava, se bo ta okrožnica objavila na dan papeževega jubileja. Ves diplomatski zbor pri Vatikanu je danes obiskal papeža, da mu čestita.

Sokol kr. Jugoslavije je nova tvorba

Uradna objava banske uprave

Ljubljana, 16. decembra. (Tel. »Slov.«) Kraljevska banska uprava dravske banovine objavlja:

V »Službenih Novinah« od 6. decembra 1929 je bil objavljen zakon o ustanovitvi Sokola kraljevine Jugoslavije, ki je stopil s tem dnem v veljavo in zadobil obvezno moč. V smislu jasne odločbe § 12. prenehajo obstojati vsa dosedanja društva za fizično in moralno vzgojo, v kolikor se v roku teh treh tednov od dne, ko je stopil ta zakon v veljavo ne zjedinijo in ne vstopijo v Sokola kraljevine Jugoslavije.

Po preteku tega roka ugasne torej ex lege eksistenca Jugoslovanskega Sokola in Orla. V življenje pa stopi državna viteška organizacija kraljevine Jugoslavije.

Sokol kraljevine Jugoslavije je povsem nova tvorba, prosta tradicije, vseh dosedanjih telovadnih udruženj in ni v nobeni bodisi organizatorni ali kakršnikoli zvezi z obstoječimi tu in inozemskimi organizacijami. Vse vesti in govorice, ki so protivne gornjim pojasnilom, nasprotujejo dejanskemu stanju ter je vsled tega razširjenje istih nedopustno in kaznivo.

Italija opusti zahtevo po pariteti

London, 16. dec. (Tel. »Slov.«) »Morning-post« doznava iz rimskih diplomatskih krogov, da bi se Italija v vprašanju pomorske razorožitve približala francoskemu stališču, če bi se tudi nerešena vprašanja o severni Afriki in o Sredozemskem morju razčistila načelno in prijateljsko. Pri tem je misliti na italijansko-francosko prijateljsko pogodbo, da se prepreči medsebojno tekmovanje v oboroževanju.

Pariz, 16. dec. (Tel. »Slov.«) V Parizu smatrajo samo za poskusen balon vesti iz Rima, ki jih je objavilo več angleških in ameriških listov in po katerih bi bila italijanska vlada pripravljena, opustiti svoje zahteve glede mornariške paritete s Francijo, če bi se posrečilo že več let med Parizom in Rimom nerešena vprašanja rešiti na način, ki bi bil za Italijo zadovoljiv. Četudi se na pogajanjih, ki se v zadnjem času vrše med Consulto Quai in d, Orsayem in ki se omejujejo izključno na mornariške probleme, kateri so na dnevnem redu londonske konference, ta politična vprašanja niso do sedaj omenila niti z besedico, so vendar v Franciji vedeli prav dobro, kaj se v resnici skriva za italijansko grožnjo, da bo Franciji v vprašanju podmornic padla v hrbet. Podoba je, da hoče italijanska diplomacija sedaj pokazati svoje karte. Politična vprašanja, na katera namiguje, so poleg že več let sporne ureditve pravic italijanskih kolonistov v Tunisu predvsem zahteve po ureditvi severnoafriških mej na korist Tripolisa in Cirenajke.

Italija dementira

Rim, 16. dec. (Tel. »Slov.«) Tu ni nobenih potrdil o informacijah, ki jih je razširila v Parizu Havasova agencija in po katerih pripravlja Italija za Francijo memorandum, da bi bila pripravljena, odstopiti od pomorske paritete, če bi Francija kot protidajatev sklenila trdno sredozemsko pogodbo z Italijo in obenem vpoštevala italijanske želje glede Italijanov v Tunisu ter italijansko-francoske meje na jugu in jugozapadu Tripolisa. Nasprotno so te vesti v Rimu zelo presenetile, ko se je vendar v zadnjih dneh zatrjevalo, da za sedaj ni pričakovati sporazuma obeh držav glede pomorske razorožitve.

Pilsudski gospodar položaja

Varšava, 16. dec. (Tel. »Slov.«) Ministrski predsednik Switalski je izjavil v soboto v velikem govoru, da je semjska večina odgovorna za položaj in da nima nobene moči za rešitev državnega problema. Bivši ministrski predsednik Bartel je javno izjavil, da ima samo Pilsudski ključ do položaja, vendar je Pilsudski zopet zapustil Varšavo in razočaral upanje, da bo sam prevzel sestavo spravne vlade. Listi opozicije zahtevajo, da izreče odločilno besedo državni predsednik, ki je za jutri povabil k sebi 14 znanih politikov na skupno posvetovanje. Parlament je sklican za sredo, da se konča njegova izločitev med krizo, katere rešitev je še nedogledna.

Madjarska grozi s carinsko vojno

Budimpešta, 16. dec. (Tel. »Slov.«) V agrikulturnem društvu je včeraj voditelj agrarcev, grof Hadik živahno nastopil proti carinski politiki sosednih držav. Izjavil je, da bo Madjarska nastopila tudi carinsko vojno, če bi to bilo potrebno. Bolje je, v boju umreti, kakor se vedno pustiti daviti od sosedov. Prisotni poljedelski minister Mayr je izjavil, da se bo težko mogla držati neracionalna gospodarska politika sosednih držav, ki ogroža obstoj madjarskega poljedelstva.

Amnestija ob Horthyjevi desetletnici

Budimpešta, 16. dec. (Tel. »Slov.«) Ob desetletnici, odkar je Horthy državni upravnik, se bo 1. marca 1930 izdala obširna amnestija, za katero je že izdelan predlog. Likvidirale se bodo vse obsodbe zaradi razžaljenja državnega upravnika in zaradi drugih državnih in političnih zločinov, kakor tudi emigracija iz leta 1918. in 1919.

Dunajska vremenska napoved. V severnih Alpah: večinoma oblačno, včasih padavine, tudi v nižjih položajih sneg, nekoliko hladneje, na gorah močen padec temperature. V južnih Alpah: nekoliko boljše vreme.

Doživljaj bivše kraljice Natalije

Budimpešta, 16. dec. (Tel. »Slov.«) Pariški dopisnik lista »Regel« poroča, da vdova po kralju Milanu Obrenoviču, bivša kraljica Natalija, o kateri se je že davno mislilo, da je mrtva, živi v Parizu, stara 71 let, kot usmiljena sestra samostana Notre Dame de Sion v majhni hiši pri luksenburškem parku. Ta njen inkognito se je odkril v zadnjem času pri nekem cestnem prizoru, ko je pobožna sestra na cesti okregala voznika, ki je trpinčil konje in ki jo je zato nagnal s konjskim bičem. Posredovati je morala policija, ki je v usmiljeni sestri spoznala bivšo srbsko kraljico. Stara dama je to potrdila madjarskemu časnikarju, ko jo je obiskal. Vprašal jo je tudi, ali ni pisala spominov, nakar je odgovorila: »Zakaj so mi spomini? Jaz sem pozabila vse, da bom mogla vse odpustiti.« Natalija je po smrti kralja Milana prestopila iz pravoslavne v katoliško cerkev in živi skupno z neko staro tovarišico, bivšo poljsko grofico.

Italijansko letalo se ponesrečilo

Rim, 16. dec. (Tel »Slov.«) Pri Viareggiu je padlo na tla vojaško letalo. Oba letalska častnika sta se hotela rešiti s padobranom, pa sta padla v morje. Sicer so ju še živa in nezavestna rešili iz morja, vendar pa sta kmalu potem umrla v bolnici.

Krvav spopad med liberalci in zaranisti

Bukarešt, 16. dec. (Tel. »Slov.«) Včeraj je bil v Karlsburgu v Erdelju kongres liberalne stranke. Tam je prišlo do hudih spopadov med liberalci in člani narodne stranke. Pri spopadih je bila ena oseba ubita, dve pa težko ranjeni.

Madjari odkrili Rothermeru spomenik

Budimpešta, 16. decembra. (AA) Včeraj je bil v Šopronju na svečan način odkrit spomenik lordu Rothermerju. Pri tej priliki je došlo do velikih manifestacij proti reparacijskim bremenom in za reviziio mirovnih pogodb.

Korošec pri Hindenburgu

Berlin, 16. dec. AA. Predsednik nemške republike Hindenburg je sprejel danes jugoslovanskega ministra za šume in rudnike dr. Antona Korošca. Dr. Korošca je spremljal jugoslovanski poslanik v Berlinu Živojin Balugdžić.

Gospodarska mala antanta

Bukarešt, 16. dec. (Tel. »Slov.«) »Cuventul« poroča, da je zunanji minister Mironescu pri svojem obisku v Pragi razpravljal s češkoslovaškim zunanjim ministrom dr. Benešom tudi o mali gospodarski antanti. Sklenilo se je, da stopita Češkoslovaška in Romunija glede tega vprašanja v stike tudi z Jugoslavijo. V tukajšnjih političnih krogih so mnenja, da se je sklenilo, sklicati konferenco gospodarske male antante meseca januarja 1930. O kraju konference se še ni nič sklepalo.

Angli a vrača Ameriki vojne dolgove

London, 16. dec. (Tel. »Slov.«) Angleška vlada je poslala včeraj Ameriki 93,765.000 dolarjev, in sicer 27 milijonov kot amortizacijo, ostanek pa kot obresti. Anglija je do sedaj vrnila Ameriki 174 milijonov dolarjev vojnega dolga.

Vilna dobi avtonomijo

Kovno, 16. dec. AA. Litovsko časopisje priobčuje vest, da je poljska vlada po nalogu Pilsudskega sestavila načrt o avtonomiji Vilne. Doslej ta vest s poljske strani ni bila službeno demantirana, čeprav je malo verjetna.

Düsseldorfskemu morilcu na sledu?

Budimpešta, 16. dec. (Tel. »Slov.«) Pri kriminalni policiji v Szekesfehervarju se je zglasil 32 letni strojni inžener Franc Anderkohl, ki je navedel, da lahko da važne podatke za izsleditev düsseldorfskega morilca. Kakor lahko izkaže s svojim potnim listom, je bil pred več meseci v Düsseldorfu gost nekega tamkajšnjega inženerja, po katerem se je seznanil z neko damo, ki mu je pripovedovala, da ji je njen mož v poročni noči prizadejal več sunkov z nožem. Njen mož je bil takrat aretiran in obsojen na štiri mesece ječe. Dalje trdi, da so se tajinstveni umori v Düsseldorfu začeli isti čas, ko je njen mož po prestani kazni bil zopet izpuščen. Prepričan je, da je ta človek identičen z morilcem. Madjarske oblasti so o tem brzojavno obvestile düsseldorfsko in berlinsko policijo.

Krakatov zopet bruha

London, 16. dec. (Tel. »Slov.«) Iz Batavije se poroča, da je vulkan Krakatov zopet začel živahno delovati. V zadnjih dneh je bilo nad 400 manjših izbruhov in 1000 eksplozij. Razen tega se poroča o hudih potresih.

Kmetje proti sovjetom

Moskva, 16. dec. AA. »Večernja Moskva« priobčuje vest, da prirejajo kmetje teroristične napade na predstavnike sovjetskih oblastev in na komuniste, ki agitirajo za ustanavljanje poljedelskih občin. V Stjerpuhovski so kmetje zažgali skoro vse hiše aktivnih komunistov.

Drobne vesti

Pariz, 16. decembra. (AA) »Havas« poroča iz Monakovega, da so se po vsem Bavarskem vršili protestni shodi proti povišanju davščin na pivo, kakor jih napoveduje načrt vladne finančne reforme.

London, 16. decembra. (AA) »Reuter« poroča naknadno, da čete, ki so zavzele Haje, niso bile sovjetske, nego da gre za kitajske komuniste, ki so pri tej priliki prijeli dva misijonarja in nekega uradnika. Uradnik je bil kasneje izpuščen na svobodo.

London, 16. dec. (Tel. »Slov.«) Drugi angleški zrakoplov »R 100«, ki je bil zgrajen v Howdenu, se je danes dopoldne prvič dvignil v zrak. Poletel je v Cardington, kjer so ga privezali k jamboru.

Izpred državnega sodišča

Belgrad, 16. decembra. (AA) Davi ob 8 se je pričela pred državnim sodiščem za zaščito države razprava proti Čapu Mačašu iz Banatskega Dvora, Jožefu Čikašu, z bivališčem v Sordu, Janošu Čikašu, Istvanu Čikošu, oba z bivališčem v Sordu, Julki Čeheri in Slavku Petroviću, oba iz Velikega Bečkereka. Vsi so obtoženi po čl. 1, točka 1 in 2 zakona o zaščiti varnosti in javnega reda v državi, ter po § 91 točka b) srbskega kazenskega zakona. — Razpravo je otvoril predsednik sodnega dvora dr. Arneri. Po zaslišanju obtožencev glede njihovih osebnih podatkov je delovodja sodnega dvora Milenko Stojković prečital obtožnico državnega tožilca. Nato se je prešlo na ugotavljanje posameznih dejanj. Državni tožilec Manojlović je izjavil, da vztraja pri svoji obtožnici. Branitelji obtožencev so v obrambnih govorih zavračali obtožnico. — Ob 12.30 je predsednik sodnega dvora dr. Arneri sporočil, da je razprava zaključena in da bo razsodba izrečena popoldne ob 15.30.

Belgrad, 16. decembra. (AA) Državno sodišče za zaščito države je danes ob 16.30 izreklo obsodbo v procesu proti Šapu Mačasu in njegovim tovarišem. Šap Mačas je bil obsojen na eno leto zapora, Jožef Čikoš na 5 let robije, Janoš Čikoš na 4 leta robije, Ištvan Čikoš na 6 mesecev zapora, dočim sta bila Juliška Feheri in Slavko Petrović oproščena. Obsojenim se računa dosedanji preiskovalni zapor v kazen.

Slovesnost Marijinih kongregacij v Ljubljani

Izvršila se je ob izredno veliki udeležbi družbenih članov in drugih na veličasten način. Mislimo, da bo naša sodba o tej slovesnosti prava, ker je zajeta iz ljudske duše, ki je vsak čas najbližja temu, kar je božjega. Troje pomembnih reči nam je pokazalo to spominsko slavlje Marijinih kongregacij.

Prvo: Kako globoko je vkoreninjena Marijina misel v našem ljudstvu. Ob Marijinem imenu in kipu moreš zbrati množice samo če ne pozabiš, da se je treba ljudstvu z božjo idejo približati na ljudski način. In drugo nam je postalo v neprijetnosti prijetno, namreč uverenje, da je tudi velika Unionova dvorana premajhna, da bi obsegla kongregacijsko mnogoštevilno družino, kaj še, da bi jim postregla vsem s sedeži. Za Marijino armado bi bil komaj Kongresni trg prostoren dovolj. Tehnično je bilo in bo vedno težko v Unionovi dvorani obvladati množice, če se jim dovoli prost vstop. Nadvse razveseljivo pa je tretje: Videlo se je, na koga se sme zanesti duh katoliške akcije. Vnovič poudarjamo, na naše preizkušene krščanske može in žene, na naše preproste ljudske duše, na te plemenite in požrtvovalne delavke in delavce, ki so večkrat na videz tako nepripravne, a v resnici tako polne postrežljive ljubezni za blagor skupnosti. Kdor se ne drži ljudstva, bo ostal osamljen sredi svojih lepih teorij. »Od jutra do večera sem se pehala in trudila,« je glas ene izmed teh duš: recimo glas ljudske duše: »a če gre za Marijo, sem pripravljena priti jutri spet.« To je duh Marijin, to je stremljenje Marijinih kongregacij. Cerkev na Slovenskem more biti mirna, dokler bo imela dovolj takih src.

Program slovesnosti je bil vabljiv in se je izvršil prav tako, kakor je bil začrtan. Pomenljiv in našemu času in rodu primeren je bil v stolnici govor škofa koadjutorja dr. Gregorija Rožmana. Ob nauku in zgledu papeža Pija XI. je razvil in utemeljil nujnost samozataje, samovzgoje, krščanske vzgoje. Zgodovina priča, da je bila katoliška cerkev vsak čas najboljša vzgojiteljica narodov in posameznikov. Prava človeška vzgoja je po svoji naravi krščanska.

Ganljiv je bil trenutek, ko je po končanih mogočnih petih letanijah vstal naš velezaslužni in neustrašeni vladika dr. Anton Bonaventura Jeglič in slovesno vzkliknil molitev za svetega očeta. Takrat smo čutili, kaj nas druži in krepi: skupna zavest, da imamo v poglavarju sv. Cerkve konkreten izraz, da nikdar in nikjer nismo sami, marveč je povsod z nami Kristus, ki ga nam tako jasno tolmači in izrazito predstavlja Pij XI.

Kdor je bil v dvorani Uniona pri večerni akademiji Marijinih kongregacij, je našel za to primerno potrjenje in uverjenje. Videl je neštevilne množice v raznovrstnih skupinah, ki so se zbrale, njim na čelu, škof dr. Jeglič in koadjutor njegov dr. Rožman in ob obeh odlični zastopniki našega bogoslovnega vseučilišča in stolnega kapitlja in drugih naših odličnih mož iz inteligence. Omenjati samo nekatere izmed njih bi se reklo nečast storiti vsem. Ob taki udeležbi je vse živahneje pulziral duh tako v teh, ki so poslušali pred odrom, kakor v teh, ki so nam z odra razvijali program.

Kako topla in navdušujoča in ljubeča: vzhod in zapad obsegajoča: je bila slavnostna beseda dr. Viktorja Korošca. Prav je povedal: Češčenje Matere božje je za nas velikega: slovenskega, jugoslovanskega in svetovnega pomena. Tej verski izpovedi je lepo pridružil dr. Ivan Grafenauer svojo besedo o ljubezni, ki edina nam more dvigniti in vzdržati duha katoliške akcije. Akademik Karel Faganel je z globokim umevanjem govoril zlatomašno himno Piju papežu Enajstemu. Prav ljubek in očarljiv je bil nastop Marijinega Vrtca. Tisto priseganje in plapolanje praporčkov, zlasti pa tisto nežno in tako sigurno pevanje malih pevčic, je kar prevzelo množice. Vidite: Najmanjši niso naš najmanjši up! »Rože«, ki nam jih je predstavila prva spretna govornica, so podale petnajstere zastopnice petnajsterih dekliških kongregacij. Od dijakinje do delavke, vse dekliške vrste so prišle na vrsto: Harmonija rož — harmonija dekliških src! Njih deklamovanje pa je bila prav za prav lepa molitev, toliko bolj, ker jo je spremljal moški (dijaški) zbor, ki je pel dr. Kimovčeve »Skrivnosti sv. rožnega venca«. Drugo petje pa je bilo v resnici ljudsko petje, kakor ga že davno nismo čuli. Petje je vodil p. Frančišek O. F. M, ki je s svojo točnostjo in mirnostjo storil, da se je pesem tako lepo razlila po dvorani.

Marijine kongregacije, vaša spominska slovesnost je bila res dostojna in vredna vašega imena! Ali sedaj pojdimo na podrobno delo samovzgoje in samozataje. Še tesneje moramo združiti svoje vrste ob naših višjih pastirjih, to bodi pomen te lepe spominske slovesnosti.

---

† Zlatomašnik Janez Volavčnik

Na Ravnem na Jezerskem je v soboto, dne 14. t. m., umrl ondi bivajoči upokojeni župnik krške škofije Janez Volaučnik, zlatomašnik in č. konzistorialni svetnik, v starosti 80 let.

Pokojni je bil rojen dne 19. maja 1850 v Št. Vidu v Podjuni na Koroškem in bil v mašnika posvečen dne 20. julija 1875. Služboval je na več krajih krške škofije in bil na zadnje od leta 1888 dalje župnik na Rudi. Med svetovno vojno je bil radi svojega slovenskega mišljenja dalj časa interniran. Leta 1919. je stopil v pokoj in se je preganjan od Nemcev, naselil na Jezerskem, kjer je do zadnjega pridno pomagal v dušnem pastirstvu pri Sv. Andreju na Ravnem. Bil je skromen in ljubezniv mož, vsekdar pripravljen na usluge, zato povsod priljubljen Bil je tudi vnet in praktičen zadrugar. Pokoj njegovi blagi duši!

Pogreb je danes ob destih dopoldne na Jezerskem.

Narodne prireditve v Slov. krajini

Murska Sobota, 15. decembra.

Snoči se je vršil tukaj velik vojaški koncert vojaške godbe iz Varaždina, ki ga je priredil odbor rezervnih častnikov v proslavo rojstnega dne Nj. Vel. kralja. Prireditev je nadvse dobro uspela. Murska Sobota je na lep način manifestirala udanost vladarju, kajti zbrala se je v tako velikem številu, kakor ni nikdo pričakoval. Zastopani so bili vsi krogi, tako oblasti kakor vsi stanovi. Sploh je bila navzočna vsa inteligenca. Na koncertu je bila zastopana celo Lendava, druga važna postojanka na severni meji.

Snočnji koncert je zaključek narodnih proslav, katerih je imela Slovenska Krajina letos mnogo. Kakor vse prejšnje, je tudi ta proslava pokazala, da je naša krajina ravno tako narodna in udana vladarju, kakor ostali deli države.

Padel z vlaka

Trbovlje, 15. decembra.

V soboto ob 9 je padel z vlaka v bližini Trbovelj 21 letni trgovski potnik Vincencij Sever, doma z Viča pri Ljubljani. Težko ranjenega so prepeljali v Trbovlje v rudniško bolnišnico. Zdravnik je ugotovil, da ima ponesrečenec počeno lobanjo in zlomljeni obe nogi. Po treh urah trpljenja je revež umrl v rudniški bolnišnici.

Da je bil dober dečko, je videti iz tega, ker je na vprašanje, če ima še kako željo, odgovoril: »Pozdravite mi mamico!«

Baje je bila to prva njegova potniška pot in takoj prva je bila pot v smrt.

Ce vsi govore da je Dr. Černetov Poslovni Koledar 1930 s poslovnim adresarjem Jug slavije, edini koledar z pisarno, in rete verjeti tudi V to. Nekaj je še zaloge: Din 33·50 s poštnino. —

Dr. ČERNE, LJUBLJANA, Miklošičeva 6

Napredovanja učiteljev

Z ukazom so napredovali sledeči učitelji

a) v 1. skupino II. kategorije:

Fabjan Antonija v Mariboru, Tratnik Ana v Gornji Ponikvi, Šafarič Franc v Sv. Juriju ob Pesnici, Žagar Franc v Št. Juriju ob južni železnici, Svetek Viktorija v Vidmu ob Savi, Lenarčič Anton v Logatcu, Šinkovec Karla v Ljubljani, Likar Franjo v Celju, Antauer Evgen v Tišini, Musek Ljudevit v Sv. Vidu pri Ptuju, Dolinar-Gospodarič Roza v Kresnicah, Beniger Viljemina v Šmarju, Kalin Ivana v Ljubljani, Baukart Jan v Ljutomeru, Janžekovič Matevž v Slovenski Bistrici, Rusjan Ambrozij v Dornovi, Velikonja Josip v Spodnji Polskavi, Jeločnik Aleksander v Križah, Ribičič Josip v Ljubljani, Vrhovec Stanislav v Logu, Pipan Marija v Javorjah, Sotenšek Viktor na Brdu, Grebenc Terezija v Ljubljani, Pogačar Andrej v Kamniku, Požar Metod v Boh. Bistrici, Jakopec Franjo v Senovem, Kalan Maks v Šmihelu, Hočevar Franca v Stari cerkvi, Doliak Valentin v Gornjem Logatcu, Bonač Franc v Mostah, Tavčar Marija v Krškem, Ojstriž Ana v Ljubljani, Koželj Marija v Novem mestu, Pogačar Franja v Mavčicah, Cerar Marija v Ljubljani, Ahačič Josipina v Novem mestu, Šest Ana v Št. Jerneju, Jalen Terezija v Gorjah, Tavčar Ivan v Ljubljani, Miselj Ana v Koroški Beli, Legat Marija v Breznici, Šifrer-Čop Ana v Breznici, Kogej-Mandelj Franja v Devici Mariji v Polju, Oranič Helena v Križah, Reitz-Gantar Ana v Ljubljani, Franke-Kotnik Marija v Rudniku, Skala Anton v Mariboru, Šušteršič Viljem v Mariboru, Malenšek Josip v Mariboru, Zdolšek Bogomir v Letušu, Braz-Grilc Franja v Prevaljah, Osterc Jožica v Mali Nedelji.

b) v 2. skupino II. kategorije:

Šparl Avgust v Mariboru, Kopriva-Canikar Ana v Spodnji Polskavi, Križ Otilija v Dolnji Lendavi, Ušen Terezija v Sv. Petru v Sav. dolini, Urbajs Marija v Črešnjevcu, Rehar Marija v Mariboru, Presker Marija v Teharjah, Draksler Iva v Dobrničih, Petrič Ida v Zgornji Šiški, Eržen Zora v Begunjah, Ušeničnik Marija v Domžalah, Škrinjar Alojzij v Ljubljani, Sežun Andrej v Ljubljani, Pugelj Ivana v Sv Lovrencu, Marinič-Rajh Julka v Sv. Urbanu, Žlindra Valerija v Kostanjevici, Sušnik Marija v Lazah Šivič Mileta v Breznici, Gaberšek Zlata na Viču, Berce Alojzij v Špitaliču, Janežič Ema v Sv. Marku, Dojčinovič Mihajlo v Mariboru, Aničič Josip v Polenšaku, Žmavc Josip v Trbovljah, Komar Stana na Viču, Žigon-Hribernik Franja v Ljubljani, Kuralt Antonija v Predvoru.

c) v 1. skupino III. kategorije:

Pavlovič-Devetak Marija na Viču, Gerbec Rozalija v Lehnu, Mahnič Ivana v Zagorju.

Z ministrskim odlokom so napredovali sledeči učitelji

a) v 3. skupino II. kategorije:

Pohar Josip v Sv. Duhu na Ostrem vrhu, Kotnik Viligoj v Lehnu, Skender Oton v Koroški Beli, Perme Josipina v Hotiču, Frelih Vida v Hrastniku, Fatur Julija v Ljubljani, Grubelnik Marija v Črenšovcih, Vodišek-Turk Alma v Višnji gori.

b) v 4. skupino II. kategorije:

Mizerit Martin v Št. Rupertu, Tavželj Jože v Litiji, Čič Albin v Ivancih, Brumen Beno v Ptuju, Mehora Drago v Šenkovem turmu, Jeraj Franja v Ksaveriju, Grčar Ana v Ribnici, Ranzinger Ana v Toplicah, Pucelj Ana v Lokah. Blaznik Gabrijela v Šmarju, Žmavc Marija v Cankovi, Hlebec Katarina v Kropi, Blatnik Angela v Toplicah, Horvat Albina v Hotizi, Šušteršič Marija v Črenšovcih, Merhar Cirila v Št. Jerneju.

Dnevno se ponavlja umivanje posode

zato je vredno, da gospodinja malo razmišljuje, kako naj si zmanjša trud tega posla in da bode posoda vedno čista in blesteča.

Srečne so one, katere že več let uporabljajo idealno sredstvo za čiščenje

SCHICHTOV OMINOL

40 let socialnega zavarovanja

Letos poteka 40 let, odkar sta stopila v veljavo na ozemlju sedanje dravske banovine zakon o bolniškem in o nezgodnem zavarovanju. Uveljavljenje obeh zakonov je bilo brez dvoma važen socialno-kulturen dogodek, ki je odločilno vplival na nadaljni razvoj gospodarske in socialne politike. Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani bo proslavil ta jubilej 40 letnice socialnega zavarovanja v soboto, dne 21. decembra 1929 ob 9 dopoldne v uradovi dvorani, Miklošičeva cesta 20.

Dnevni red proslave je sledeči: Dopoldne ob 9 se vrši slavnostno zborovanje, na katerem bodo govorili komisar urada g. M. Krek (ob 40 letnici), ravnatelj urada g. dr. J. Bohinjec (Razvoj in sedanje stanje socialnega zavarovanja) ter šefzdravnik g. dr. I. Zajec (Zdravniška služba v socialnem zavarovanju) Ob priliki te proslave hoče urad postaviti tudi viden spomenik na ta jubilej s tem, da bo ustanovil poseben »Protituberkulozni fond«.

V zvezi s to proslavo se vrši v soboto ob 20 zvečer v uradovi dvorani **zdravstveno predavanje** röntgenologa g. dr. Hebeina »Bolezni pljuč v filmu«. Predavanje bode nazorno pojasnjevale številne skioptične slike, izgotovljene na podlagi röntgenoloških slik. Opozarjamo na to predavanje gg. zdravnike kakor tudi zavarovane člane urada, ki bodo imeli priliko ogledati si razna tuberkulozna obolenja pljuč, kakor jih pokaže röntgen aparat. V petek zvečer, dne 20. decembra 1929, pa bo v radiu predaval ravnatelj urada g dr. Bohinjec: Ob 40 letnici socialnega zavarovanja.

Lep pregled in nazorno sliko o poslovanju urada bo nudila **razstava**, ki jo priredi urad v soboto in nedeljo v dvorani urada Razstavljene bodo slike uradovih ambulatorijev ter ostalih zdravstvenih naprav, razni statistični pregledi, grafikoni o gibanju članstva, obolenjih, pregled raznih dajatev članom ter drugih izdatkov socialnega zavarovanja. Razstava bo odprta v soboto, 21. decembra od 14 do 18 in v nedeljo od 8 do 12 V nedeljo od 10 do 12 bodo vsakomur na vpogled tudi zdravstvene naprave urada, ambulatorij in fizikalno zdravilišče. Nameščenci bodo interesentom na razpolago s pojasnili. Vstop na razstavo kakor tudi za ogled zdravstvenih naprav urada bo vsakomur prost.

Na potu mrl

Zdrav šel od doma in se več ni vrnil.

Murska Sobota, 15. decembra.

Nekega 65 letnega kmeta iz Sela je spremljala od doma nesrečna usoda. V Beltincih je imel neke opravke. Dasi je med Selom in Beltinci velika razdalja, se je kmet peš napotil na pot. Ko je šel od doma, je bil popolnoma zdrav. V Beltince je srečno prispel. Šel je k vrvarju Temlinu. Komaj sta se začela razgovarjati, je postalo kmetu slabo in se je zgrudil. Vrvar se je ustrašil in v prvem trenutku sploh ni vedel, kaj bi naredil. Kmalu so prihiteli na kraj nezgode tudi drugi ljudje. Kmetu niso mogli pomagati. Ni preostalo drugo, ko da so ga naložili na voz in so ga peljali v tukajšnjo bolnišnico. Ponoči pa tudi tu ni bilo zanj. Takoj po sprejemu so ga nesli v kopalnico, da bi ga skopali. Medtem je nastopil smrtni boj in še preden so ga slekli, je kmet izdihnil.

Skrivnostna tovarna

Belgrad, 13. decembra.

Da vam jo takoj predstavim! Tovarna Narodne banke za izdelavo bankovcev v Topčideru. Poudariti je treba, da je to naša prva tovrstna tovarna. Doslej smo denar morali izdelovati v inozemstvu. Ni to ena tovarniška zgradba, zgrajena po splošno poznanih principih: da nudi vse pogoje izpolnjujoče obratne prostore in v večini slučajev še stanovanjske kolonije. Ne! Tovarna Narodne banke v Topčideru je cel kompleks lično razporejenih poslopij, je celota zase, kakor kaka majhna republika. Dvojen zid jo deli od zunanjega sveta. In kako s težavo se pride vanjo. Sicer pa v tovarno samo skoraj ni mogoče priti. Že ob ozkem vhodu, ki ga čuvajo težka železna vrata, vas prestreže uniformirani vratar. In potem pridete v roke drugemu uslužbencu, ki vas spremi do upravnika, ki ne sprejema v kakem kabinetu, ampak kar na dvorišču, precej izven tovarniških zgradb. In to samo, ako prinesete pismeno dovoljenje guvernerja Narodne banke. Brez tega sploh ne morete prestopiti niti praga na vhodu ob ograji. Vsa ta strogost in pazljivost je čisto razumljiva, če pomislimo, kakšen je cilj tovarne. Tudi o notranji razporejenosti posameznih lokalov ne dobite nikakšnih informacij Vse to je in mora ostati tajnost. Samo tisti, ki so zaposleni v tovarni, vedo za njene posamezne skrivnosti. Graditi so začeli tovarno pred dobrimi dvemi leti. Danes stoji ponosno pod starim nemškim pokopališčem. Več prijetnih in z vrtovi opremljenih stanovanjskih hiš je v revirju tovarne. Tudi delavci bodo stanovali za ograjo Gradbe so izvršene v čisto modernem plateau slogu (razen vil) Osrednja tovarniška zgradba je dvonadstropna. Vse je beton, armirani beton. Tovarna ima tudi svoj industrijski tir, ki se cepi iz postaje Topčider in bodo pošiljke (vozovne) na ta način prihajale direktno v tovarno. Tudi lastno električno centralo ima. Svoboden prostor med posameznimi poslopji in ob ograji je uporabljen za gredice, steze in drevesne nasade. Sprejema mlade delavce, posebno tipografe, ki jih bo treba najprej dobro instruirati v delikatni stroki, ker doslej pri nas v to smer verziranih ljudi skoraj nismo imeli.

Moda in požar

Ljutomer, 13. decembra.

Opažamo, da so elegantne dame začele nositi fino lakirane črne škornje. Baš za zimski čas bodo ti škornji damam ne samo v okras, ampak bodo noge občuvali pozebe. Ker pa so sedaj v modi izredno kratka krila, ki po večini ne dosegajo niti kolen, bi bilo priporočati, da si dame radi prihajajoče zime podaljšajo še krila, ali pa podaljšajo golenice škornjev nad kolena, da se eventualno ne dogode slučaji amputacij nog, kakor se je dogodilo na Francoskem v pretekli hudi zimi, kakor so poročali listi.

Žalosten glas trombe je naše vrle gasilce opozoril, da bo treba bližnjiku na pomoč. Danes ob pol 14 je na nepojasnjen način začela goreti viničarija Marije Peklar v Rinčetovi grabi pri Ljutomeur. Ker je bila hiša precej stara in s slamo krita, je pogorelo vse do tal. Škoda je občutna, kakor za viničarja, ki se je moral vse leto mučiti, da si je nanosil na plečih hrane za zimo, tako je čuti tudi stara gospodinja Peklarova, ki hiše ni imela zavarovane vsaj za visoko vsoto. Ker v neposredni bližini ni nobene hiše, ter ni pihal vetar se je požar omejil samo na omenjeno hišo. Bedna viničarja je velika. Tu eleganca in luksus, tam beda in revščina. In to skoro vse na enem kupu.

OPATIJA Palace Hotel Bellevue

Prijetna zimska klima - Dnevna temperatura 15-20° C. - Otvoritev sredi decembra - Specialna oprema za daljše bivanje - Lastna godba - Tople morske kopeli v hiši

Danes premijera velikega filma z dražestno

Bebe Daniels Senorita

Pesem vroče ljubezni in trpljenja.

Ob 3., ½5., 6., ½8. in 9. uri
Kino Ljubljanski dvor
Tel 2730

Koledar

Torek, 17. decembra: Lazar, škof. **Vivina.**

Osebne vesti

= **Promocija.** V soboto je promoviral na univerzi v Innsbrucku Janko Benedik iz Bleda, sin pokojnega dr. Benedika, za doktorja vsega zdravilstva. Iskreno čestitamo!

Novi grobovi

† **Umrli so v Ljubljani** v času od 8. do 14. decem.: dr. Franc Hubad, odvetnik, 50 let, Zaloška cesta 11; Helena Raktelj, bivša prodajalka, 68 let, Vidovdanska cesta 9; Ivan Mencin, strojnik, 48 let, Gradišče 7; Alojzij Tschokert, bivši delavec, 65 let, Japljeva ulica 2; Matija Kržič, kmetovalec, 56 let, Vidovdanska cesta 9; Baž Schart, bančni uslužbenec, 71 let, Šelenburgova ulica 7; Uršula Schein, zasebnica, 76 let, Ilirska ulica 22. — V bolnici so v istem času umrli: Marija Košir, užitkarica, 76 let, Vič 17; Marija Kočar, služkinja, 28 let: Anton Miklavec, zasebni uradnik, 18 let, Jegličeva cesta 3; Ivana Čižnar, služkinja, 34 let, Begunje, Gorenjsko; Janez Seljak, posestnik, 60 let, Jarčja dolina 9; Marija Mikulič, postrežnica, 63 let, Poljanska cesta 20; Frančiška Jurgele, žena posestnika, 34 let, Spodnji otok; Ivan Lah, zasebnik, 80 let, Gregorčičeva ul. 7; Franc Gabrovšek, sin posestnika, 23 let, Matena 29; Angela Matelič, žena fin. podpreglednika, 33 let, Semič; Vida Gabrič, hči trg. uslužbenca, 2 leti, Dobrunje.

† **Nagla smrt otroka.** Petletnemu fantku I. Zelko iz M. Sobote so se vneli možgani. Prepeljali so ga v bolnico, toda pomoči ni bilo zanj. Po nekaj urnem smrtnem boju je izdihnil.

N. p. v m.!

Mala kronika

★ **Knjige za naše izseljence!** Bližajo se božični prazniki, katerih toploto občuti le oni, ki je tako srečen, da preživi praznike sredi svoje družine. Naši delavci izseljenci, ki so zaposleni v rudokopih Francije, Holandije, Belgije in Nemčije bi bili radi deležni vsaj slovenske besede. Izseljeniški duhovnik nam piše iz Belgije: »Z velikim veseljem smo čitali, da je prevzela pokroviteljstvo nad zbiranjem knjig gospa Šernečeva, in da zbirate darove v vaši Prosvetni zvezi. Prosimo Vas, da na nas ne pozabite, ko odpošljete knjige, saj nas je tukaj okrog 8000.« Zato bodi naše geslo: slovenske knjige med naše izseljence. Knjige, revije sprejema Prosvetna zveza, Ljubljana, Miklošičeva cesta 5.

★ **Petnajstletnica moščanske šole** Ljubljančani ali kdorkoli drugi, ki se odloči na kratek izprehod po Zaloški cesti v Vodmat Selo in Moste, ostrmi sredi čednih in malih delavskih hišic pred ponosno palačo: šolo. Ta šola je naši sosedniji občini resnično v čast: viden simbol njenega stremljenja za kulturni povzdig je. V nedeljo je moščanska šola slavila svojo petnajstletnico obstoja. Dovršena je bila leta 1914. Kakor sploh za večino vsega dobrega, kar je v Mostah, ima tudi za zgradbo te šole prvo zaslugo župan g. Oražem. Šolo je vzorno zgradil ljubljanski stavbenik g. Ivan Ogrin. Dasi je bila šola pred petnajstimi leti zelo velikopotezno zamišljena, vendar je o velikopoteznost prehitel nagli in nepričakovani razvoj Most. Tako se je zgodilo, da je moščanska šola s svojimi 30 učnimi močmi in 800 šolskimi otroci sedaj, komaj v petnajstem letu svojega obstoja — že premajhna. V šolskem poslopju imajo sedaj zavetišče osemrazredna osnovna šola, obrtno nadaljevalna šola, gospodinjska šola, razni tečaji itd. Kakor rečeno: Moščani, srečnejši sosedje Ljubljančanov, so lahko zadovoljni s svojimi šolskimi razmerami, čeprav vemo, da gojijo na tihem še več načrtov o zgradbi novega šolskega poslopja, ustanovitvi meščanske šole itd. Naj se jim te želje izpolnijo. Ljubljana pa naj se uči od Most!

★ **Živčno in duševno bolnim** povzroči zelo mila, naravna »Franz-Josef«-grenčica dobro prebavo, čisto glavo in mirno spanje. Po izkušnjah slovitih zdravnikov za živčne bolezni je najtopleje priporočati rabo »Franz-Josef«-vode tudi pri težkih obolenjih možganov in hrbtnega mozga. »Franz-Josef«-grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

★ **Smrt vojne žrtve.** Z ozirom na poročilo »Slovenca« dne 14. t. m. iz Vavte vasi smo zvedeli sledeče o tragično preminulem kovaču iz Dvora pri Žužemberku. Žalostna smrt omenjenega ni bila toliko posledica pijanosti, kakor posledica težkega živčnega napada, na katerem je pokojnik trpel poleg drugih v svetovni vojni dobljenih bolezni. Usodnega dne se je ravno vračal z zdravljenja iz kandijske bolnice domov. Gotovo ga je tedaj prijel živčni napad, v katerem je tako tragično preminul. V toliko popravljamo naše poročilo, ker naš poročevalec gotovo ni bil o vsej stvari dovolj poučen in nečemo zato preostali družini delati težkega srca radi netočnega poročanja.

★ **Davčna uprava v Kranju** razglaša: V smislu člena 131 zakona o neposrednih davkih z dne 8. februarja 1928, Uradni list št. 75-26 je razpored pridobnine za davčno leto 1929 razgrnjen na vpogled davčnim zavezancem med uradnimi urami v času od 16 do 23. decembra 1929 pri davčni upravi v Kranju. Vsi davčni zavezanci pa bodo o ugotovljeni davčni osnovi in o odmerjenem davku še posebej obveščeni s plačilnimi nalogi. Proti višini davčne osnove in odmerjenega davka se davčni zavezanec lahko pritoži v roku 30 dni od dneva prejema dotičnega plačilnega naloga.

★ **Pri upravnem sodišču v Celju** je razpisano mesto pisarja (jurista) v 9. oziroma 8. skupini prve kategorije državnih uradnikov. Natančnejši razpis izide v »Uradnem listu«

★ **Prepovedan tisk.** Z odlokom ministrstva za notranje zadeve je zabranjeno uvažati v našo državo in razširjati v njej list »Temischwarer Zeitung«, ki izhaja v nemškem jeziku v Temišvaru (Romunija) in jugoslovenski list »Industrijalist«, ki izhaja v Detroit Mih. (Severna Amerika), ker pišeta zoper koristi naše države.

★ **Nova vrsta brzojavk.** Po odloku ministrstva za zgradbe je v sporazumu z nemško, avstrijsko, češkoslovaško in madžarsko brzojavno upravo med našo kraljevino in zgoraj omenjenimi državami uvedena posebna vrsta brzojavk »XLT«, ki se smejo sprejemati in odpravljati od 15. decembra 1929 pa do 19. januarja 1930. S temi brzojavkami se smejo samo voščiti božični prazniki in Novo leto. Zanje je določena minimalna pristojbina za 10 besed. Pristojbina za brzojavke »XLT« znaša polovico navadne pristojbine. Za eno besedo je treba torej plačati: za Nemško 1.54 Din, za Avstrijsko 0.99 Din, za Češkoslovaško 13.75 Din, za Madžarsko pa 0.88 Din. Te brzojavke morajo imeti pred naslovom posebno in sicer plačano znamenje »LXT«. V besedilu ne sme biti napisano nič drugega nego samo voščilo za božične praznike in Novo leto.

★ **Razpisani pošti.** Razpisana je služba pogodbenega poštarja pri Sv. Petru v Savinjski dolini (2. reda). Jamčevina: 1200 Din. Letni prejemki: redna plača 12.800 Din, doklada 6400 Din, za brzojav in telefon 360 Din, za odpravljanje in prevzemanje pošte izven uradnih ur 364 Din ter nagrada za prenašanje pošte 3.600 Din, za selsko dostavo pa 2964 Din. Prošnje s prilogami naj se vlagajo na oblastno poštno in brzojavno upravo v Ljubljani do 25. decembra 1929. — Razpisano je poštarsko mesto v Litiji (IV. razr.) Prošnje naj se pošljejo do 10. januarja 1930 na oblastno poštno in brzojavno upravo v Ljubljani.

★ **Varujte se goljufivih agentov.** Po šentlambertski okolici je ponujal neki možakar kmetijske stroje in pohištvo. Za aro je jemal znatne vsote, toda naročenega blaga niso naročniki prejeli od nikoder.

★ **Deček ubil volka.** V Kuršumliji v Srbiji se je te dni pripetil nenavaden slučaj, v katerem se je s svojim junaštvom proslavil majhen deček. Ko so bili otroci spuščeni iz šole in so odšli domov, je eden med učenčki svetoval svojim tovarišem, naj si natrpajo žepe s kamenjem, ker jih bodo po poti gotovo napadli psi. To so otroci tudi napravili. Pred vasjo Dankovičem se je pred njimi res pojavil velik zelen pes. Učenčki so se ga ustrašili in se spustili v dir. Samo eden od njih, najpogumnejši, je obstal. Deček je takoj spoznal, da se mora sam braniti pred psom. Izvlekel je kamen ter udaril psa po črepinji, tako, da je ta omedlel. Nato ga je dečko še dalje tolkel po glavi in ga pobil. Ko je malček prišel domov, se je pohvalil, da je spotoma ubil hudega psa. Njegovi starši so takoj odšli na kraj sam, da bi ugotovili za kaj gre. Z grozo so spoznali, da njihov pogumni sinček ni ubil psa, temveč — volka.

★ **Součenke je okradla.** Na drugi ženski gimnaziji v Belgradu je pred kratkim izginilo učenkam več dragocenih krznenih plaščev. Starši so s pomočjo policije izsledili tatico v osebi Milke Škuletić, bivše učenke tega zavoda, ki je bila izključena radi nemoralnosti iz šole. Milka je od tedaj hodila krast na to gimnazijo. Sodišče jo je z ozirom na njeno mladoletnost obsodilo le na trideset dni zapora. Tudi žalosten slučaj, ki nazorno kaže, v kakih razmerah raste sodobna mladina.

★ **Po štirinajstih letih našla sinov grob.** V Belgradu živi, kot tisoče in tisoče mater po vsem svetu, nesrečna gospa Maksimovičeva. — Pred štirinajstimi leti ji je na fronti padel sin, podporočnik Djordje, ali mati ni odtedaj vedela niti za njegov grob. Pred dnevi pa je čitala v časopisih, da je društvo »Kneginja Zorka« zgradilo v Nišu nagrobnik, v katerem so shranjene kosti padlih junakov. Nagrobnik pa je zgrajen prav nad grobom — podporočnika Djordja Maksimoviča iz Belgrada. Gospa Maksimovičeva je zvedela tako za sinov grob! Svečana blagoslovitev nagrobnika v Nišu se vrši danes, 15. decembra. Prisostvovala ji bo s solzami in materinsko žalostjo tudi gospa Maksimovičeva, ki jo je v štirinajstletni nesreči doletela vsaj ta sreča, da je našla in da ve za sinov grob.

★ **Pet let zapora za osem kokoši.** Sodišča v Srbiji strogo preganjajo razne kriminalne zločine. Pred sodiščem v Jagodini se je te dni zagovarjal Milan Radovanović iz sosednje vasi Malega Popoviča. Pred dvema mesecema je v družbi več sokrivcev ukradel neki sosedi, mladi vdovi osem kokoši. Lastnica jih je pri tatvini zasačila, toda Radovanović jo je surovo pretepel. Sedaj je dobil kazen pet let težke ječe.

★ **Tat koles pod ključem.** Orožništvu se je posrečilo ujeti nekega 17 letnega fanta, ki je bil osumljen, da je ukradel več koles. Pri zaslišanju je priznal, da je v M. Soboti ukradel 9 koles. Ukradena kolesa je prodajal baje v Gornji Radgoni.

★ **Velikanske tatvine v skladiščih zagrebške** elektrarne. V zagrebški elektrarni so odkrili ogromne tatvine bakrene žice. Tatovi so odvažali žico iz skladišča v ulici Barona Filipoviča kar z vozovi; v mestni okolici so žico ožgali, tako da je bila črna, nato so jo pa prodajali kot staro žico. Tatove so zasačili in zaprli. Škoda mestne elektrarne je ogromna.

★ **Prijava dohodkov od zgradb (zgradarina).** Glasom razglasa davčne uprave se vlagajo prijave za odmero tega davka od 20. novembra do 20. decembra t. l. Kdor zamudi rok za vlaganje, plača kazen. Tiskovine ima v zalogi Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani, kjer se dobe tudi druge davčne tiskovine. Obrazec prijave stane 1 Din. Seznam vseh davčnih tiskovin se dobi v knjigarni brezplačno.

★ **Nova knjigoveznica.** M. Sobota je dobila te dni novo knjigoveznico. Otvoril jo je Ivan Zver iz Brezovice, ki je obenem tudi založnik molitvenikov.

★ **Gospodinjet** Izšel je »Gospodinjski koledar« Jugoslovenske Matice za leto 1930, ki prinaša razne poučne članke in razprave ter razna praktična navodila za domače gospodinjstvo. Naprodaj je po vseh knjigarnah in pri vseh podružnicah Jugoslovanske Matice. Cena 20 Din, za člane 16 Din, s poštnino 1.75 Din več.

★ **Lepe razglednice** za božič in novo leto, ki jih je izdala Jugoslovanska Matica, so naprodaj po vseh knjigarnah in trafikah.

*

★ **Na bruseljski avtomobilski razstavi** vzbuja senzacijo Mercedes s slovito »SS« chassis. Tudi razstavljeni 8 cilinderski »Nürburg«-vozovi mali 2.6 l. vozovi kakor tudi nizki 3½ l. model vzbujajo zasluženo pozornost. O konstrukciji in delu Mercedes voz pač ni treba izgubljati besedi. Zanimivo je, da imajo skoro vsi nemški avtomobili izborne Continental-obroče, ki se smatrajo dandanes za najboljše med najboljšimi.

★ Zaloga švicarskih **Doxa-ur** pri **F. Čuden,** Prešernova 1.

★ **Gospodinje** Vaše perilo pere, posuši monga ah lika tovarna **Jos. Reich**

Ne ravnajte tako kot ta mož, temveč vzemite pri kašlju, hripavosti, bronhijalnem katarju jednostavno

Kresival

Odstrani kašelj in omehčava zasluženje.

Nesreča ne počiva

— **Težak padec s svisli.** Konj pri Litiji, Batis Ivan, bivši župan Konjske občine in sedanji obč. svetnik občine Litija, se je pretekli petek težko ponesrečil. Padel je raz svisli v skeden, in se je na levem sencu tako težko poškodoval, da na levo oko sploh ne vidi. Po zdravniški izjavi se mu je poškodoval očesni živec. Odšel je v ljubljansko bolnico.

— **Dve nesreči na deželi.** Huda nezgoda se je včeraj dopoldne pripetila 80 letni občinski revi Elizabeti Prešljevi iz vasi Merkulja pri Gorjah pri Bledu. Na spolzki cesti je padla in si zlomila nogo. — Ruski emigrant Peter Trubačev je postal včeraj žrtev dela. V vasi Vrhniki pri Ložu je vozil po cesti dvovprežen težko naložen voz, last njegovega delodajalca lesnega industrijca Leopolda Zakrajška. Na klancu je Trubačev prepozno zavrl; padel je pod voz, čigar kolesa so mu strla levo roko in desno nogo. — Oba ponesrečenca so prepeljali z vlakom v Ljubljano. Na kolodvoru ju je prevzel reševalni voz in ju prepeljal v bolnišnico.

Skavti, volčiči, »Sivi volk»,
odhajajo na goro Kolk.
In »Sivi volk» še godrnja:
»Vzemite «Buddha» čaja kar se da!«
Tea Import, Ljubljana, Aškerčeva 5.

Iz društvenega življenja

Francoski institut v Ljubljani opozarja vse prijatelje in člane društva na setanek, ki se vrši v sredo, dne 18. t. m. ob 21 v društvenih prostorih v Narodnem domu. Predava g. dr. Pretnar o potovanju Glasbene Matice v Francijo.

Orkestralno društvo Glasbene Matice sporoča članom, da se radi narodnega praznika vrši vaja v sredo, 18. t. m., ob običajni uri.

Litija. Filmsko predavanje za mladino (pa tudi odrasli bodo imeli užitek) bo v torek na rojstni dan Nj. Vel. kralja ob pol desetih dopoldne v kinu Dragar v Gradcu pri Litiji. Proizvaja se Čebelica Maja. Vstopnina neznatna.

Gor. Pirniče. Dne 26. decembra 1929 ob pol 2 popoldne se vrši v šolskem poslopju ustanovni občni zbor podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva. — Pripravljalni odbor.

Krško. Podružnica Kola jugoslov. sester v Krškem priredi v nedeljo, dne 22. decembra t. l. običajno vsakoletno božičnico v prid revnim šolarjem, ki bodo ob tej priliki obdarovani z obutvijo in obleko. — Znatna denarna podpora se bo letos razdelila tudi ostarelim mestnim revežem. — Dobrotna srca na plan! Spored božičnice bo prisrčen in zanimiv. K obilni udeležbi vabi — odbor.

V 17 barvah

je razstavljen novi mali prenosljivi kvalitetni pisal. stroj ERIKA v izložbah tvrdke

The Rex Co., Ljubljana
Gradišče 10 (za dramskim gledališčem)

Krasno, koristno in moderno darilo za božič in druge prilike

G. K. Chesterton — Fr. Poljanec:

Grehi princa Saradina

Kadar si je Flambeau[1] od svojega urada v Westminstru vzel mesečni dopust, ga je preživel v majhni jadrnici, tako majhni, da je večino svojega časa preplula kot čoln z veslanjem. Vozil se je po malih rekah vzhodnih pokrajin, rekah, tako majhnih, da je bil čoln videti kot pravljičen čoln, veslajoč po suhem skoz travnike in žitna polja. Ladjica je bila ravno pravšna za dva človeka; prostora je bilo samo za potrebne reči, in Flambeau jo je natrpal s takimi rečmi, ki jih je njegovo posebno modrovanje imelo za potrebne. Vsebovale so bistveno štiri stvari: lososove rezine, če bi hotel jesti; nabite samokrese, če bi se bilo treba boriti; steklenico žganja, brzkone za primer, če bi hotel omedleti; in duhovnega, brzkone za primer, če bi imel umreti.

S to lahko prtlago se je plazil po malih norfolških rekah; imel je namen nazadnje doseči norfolške planjave, med tem pa se je radoval vrtov in travnikov, sklanjajočih se nad vodo, hiš in vasi, ki so se v njej zrcalile, zložno ribaril v večjih tolmunih in ovinkih, in v nekem zmislu ljubkoval z obrežjem.

Flambeau kot pravi modrijan ob počitnicah ni imel nikakega cilja. Kot pravi filozof je pa imel svoj izgovor. Imel je neke vrste polovičen namen, ki ga je prav toliko za resno jemal, da bi mu uspeh venčal počitnice, pa ga jemal hkrati prav toliko površno, da bi mu jih neuspeh ne pokvaril. Pred leti, ko je bil kralj tatov in najbolj glasovita osebnost v Parizu, je pogosto dobival divja sporočila odobravanja, pritožb in naznanil, pa tudi ljubezni; eno mu je nekako obtičalo v spominu. Bila je preprosta posetnica v zavoju z angleško pisemsko znamko. Na zadnji strani posetnice je bilo z zeleno tinto po francosko napisano:

»Če se življenju kdaj odtegnete in postanete ugleden mož, pridite in me obiščite. Želim se z vami sestati, saj sem se sestal z vsemi velikimi možmi mojih dni. Ta blesteči domislek, da ste enega detektiva pripravili do tega, da je ujel drugega, je bil najsijajnejši prizor v francoski zgodovini.«

Na sprednji strani posetnice je bilo v običajni obliki vtisnjeno: »Princ Saradin. Rdeča hiša, Rdeči otok, Norfolk.«

Tedaj se za princa ni prida brigal, razen toliko, da je ugotovil, da je bil svoje dni blesteča in elegantna postava v južni Italiji. V mladih dneh, so pravili, je pobegnil z omoženo ženo visokega stanu; ta pobeg je njegov družabni svet komaj kaj presenetil; toda ljudem je obstal v spominu zaradi dodatne žalo-igre: govorili so o samoumoru osramočenega moža, ki je, kakor se je zdelo, treščil v neki prepad na Siciliji. Princ je nato nekaj časa živel na Dunaju; zadnja leta pa — se je zdelo — je preživel v neprestanem in neugnanem potovanju. Ko pa je Flambeau kakor princ sam, evropsko slavo zapustil in se naselil na Angleškem, mu je prišlo na misel, da bi z nenadnim obiskom presenetil svojega visokega izgnanca v norfolških planjavah. Ali bo kraj našel, se mu ni prav nič svitalo; in zares je bil dovolj majhen in pozabljen. Toda kakor se je izkazalo, ga je našel veliko prej, kakor je pričakoval.

Neke noči sta čoln zasidrala pod obrežjem, pokritim z visoko travo in na kratko obsekanim drevjem. Spanje se ju je po težkem veslanju zgodaj polotilo, in po odgovarjajočem primeru sta se zbudila pred svitom. Da točno povem: zbudila sta se pred dnevnim svitom — velik limonast mesec je namreč še le pravkar zahajal za visoko travo in gozdom nad njiju glavama in nebes je bil živo vijoličasto sinje barve, nočni toda jasen. Obema možema se je hkrati vzbudil spomin na mladost, na vilinji in srečni čas, ko se je vitki plevel kakor gozd zgrinjal nad nami. Ko sta tako stala proti velikemu nizkemu mesecu, so bile marjetice zares videti orjaške marjetice, regrat orjaški regrat. Spominjalo jih je nekako na risbo tapet otroške sobe. Struga je bila ravno prav globoka, da bi ju pogreznila pod korenine vsega grmičevja in cvetja, odkoder bi potem strmela proti travi navzgor.

»Primaruha!« je dejal Flambeau, »prav tako je, kakor da sva v pravljični deželi.«

Oče Brown je bliskovito strmo sedel v čolnu in se pokrižal. Njegovi gibi so bili tako ostri, da ga je prijatelj z rahlim strmenjem prašal, kaj je.

»Ljudje, ki so pisali srednjeveške balade,« je duhovni odvrnil, »so o pravljičnih bitjih več vedeli ko vi. Ne gode se samo ljubke reči v pravljični deželi.«

»O, neumnost!« je dejal Flambeau. »Samo ljubke reči se morejo primeriti pod takim nedolžnim mesecem. Jaz sem za to, da prodirava dalje in vidiva, kaj v resnici pride. Umrjeva lahko in strohniva, preden zopet kdaj uzreva tak mesec in tak nastroj.«

»Pa dajva!« je dejal oče Brown. »Nikoli nisem rekel, da je nápak stopiti v pravljično deželo. Samo to sem dejal, da je vedno nevarno.«

Počasi sta prodirala po vedno svetlejši reki; bleščeča vijoličasta barva neba in bledo meščevo zlato sta vedno bolj slabela in zginila v tisto širno brezbarvno svetovje, ki pripravlja barve jutranjega svita. Ko so prvi slabotni rdeči in zlati in sivi trakovi razklali obzorje od kraja do kraja, jih je trgal črni obris mesta ali vasi, tik pred njima ležeče ob reki. Bil je že lahen somrak, ki so bile vse reči v njem vidne, ko sta dospela do visečih streh in mostov te obrežne vasice. Hiše s svojimi dolgimi, visečimi, pripogibajočimi se strehami so — se je zdelo — prihajale k reki pit kot velika siva in rdeča goveda. Naraščajoči in beleči se somrak se je spremenil že v delavni dnevni svit, preden sta na nabrežju in mostovih tega molčečega mesta zagledala živo bitje. Končno sta zazrla čisto mirnega in zadovoljnega moža z zavihanimi rokavi, s tako okroglim obrazom, kakor ga je imel pravkar zašli mesec, in z žarki rdeče brade krog njegovega nizkega boka; slonel je nad lenim tokom.

Flambeau je iz nagiba, ki mu ni vedel razloga, v zibajočem se čolnu vstal v svoji polni

[1] Flambeau je bil eden najbolj glasovitih pariških, oziroma svetovnih zločincev-tatov. Pri neki izredno spretni kraji ga je zasačil preprosti oče Brown, mu globoko pogledal v srce, izkopal iz korenin čut poštenja, ga na mestu izpovedal in pripravil do rednega življenja. Postala sta neločljiva prijatelja. Flambeau je svojo spretnost in zločinske skušnje uporabljal kot zasebni detektiv, pozneje pa je sprejel ponudbo angleške tajne policije in vstopil kot njen uradnik. Oče Brown pa je s svojim prirojenim darom in preprostim mišljenjem in sklepanjem gledal v globine duš in odkrival tajne zapletke, ki so se običajnemu modrovanju zdeli nerazrešljivi.

ZA BOŽIČ

Velika izbira damskih plaščev, zelo trpežnih in gorkih, v svetlih in temnih barvah, s kožuhovino od 400 Din naprej, brez kožuhovine od 320 Din naprej. — Iz najfinejših modnih blagov, svilena podlaga z vatelinom, bogato obšiti s finim krznom od 850 Din, brez krzna od 600 Din naprej. — OTROŠKI v vseh velikostih, od dveh let dalje, od 110 Din naprej, samo pri F. in I. GORIČAR, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 29. — Oglejte si naše povečane izložbe!

Ljubljana

Kaj bo danes?

Drama: Življenje je lepo.
Opera: Zaprto.
Kino Ljubljanski dvor: Senorita.
Lekarne: Nočno službo imajo: Dr. Piccoli, Dunajska cesta 6 in Mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9.

*

⊙ **Rojstni dan Nj. Vel. kralja Aleksandra I.** V torek, dne 17. dec. se obhaja rojstni dan Nj. Vel. kralja Aleksandra I. kot državni praznik. V proslavo tega praznika se bo na ta dan ob 10 darovala v tukajšnji stolnici sv. Nikolaja slovesna pontifikalna maša, po kateri se bo zapela zahvalna pesem Te Deum s pripadajočo molitvijo za kralja. V pravoslavni kapeli se bo vršila svečana služba božja ob 9, v evangelijski cerkvi pa ob 10. Istega dne sprejema ban dravske banovine od 11.30 naprej v banski palači (Bleiweisova cesta 10) pokonitve in čestitke. V šolah se pouk ne bo vršil in obrtne obratovalnice morajo biti ta dan zaprte.

⊙ **Razstavljena slika bivšega župana Grasselija.** Pri tvrdki »Elite« v Prešernovi ulici je razstavljena slika našega bivšega dolgoletnega in prvega slovenskega župana v Ljubljani. Gospod Peter Grasselli je že devetdeseletnik, pa še popolnoma čil in krepak. Sliko je izvršil znani portretist g. akad. slikar Franjo Sterle, ki je dosedaj že portretiral celo vrsto odličnih naših mož. Zadnje njegovih del je bilo slika dvornega svetnika Fr. Šukleta s »Kamna«, sedaj pa gospoda Grasselija, ki je gotovo mojstrsko delo. Čestitamo!

⊙ **Društvo »Pravnik«** vabi na predavanje, ki se vrši v sredo, dne 18. decembra 1929 točno ob šestih popoldne na sodišču, soba štev. 79. — Predava g. univ. prof. Aleksander Makiecov: »Delikti zoper javno moralo po novem kazenskem zakoniku.«

⊙ **Predavanje iz sadjarstva.** Sadjarska in vrtnarska podružnica v Ljubljani priredi v sredo, dne 18. t. m., predavanje in sicer ob 20 v prostorih mestne dekliške šole pri Sv. Jakobu v Ljubljani. Predava višji sadjarski nadzornik v pokoju gosp. M. Humek — o prilličnem drevju na vrtu. Vabijo se člani podružnice k obilni udeležbi. Nečlani dobrodošli, vstopnina prosta.

⊙ **Materinski večer v Zavodu za zaščito dece** se vrši 18. t. m. točno ob 8 zvečer. Govori primarij dr. Dragaš o temi »Mama, zakaj in kako.« Vstop prost.

⊙ **Poprava železniškega mostu preko Martinove ceste.** Vsled zopetne vložitve popravljene mostovne konstrukcije in odstranitve stare konstrukcije preko Martinove ceste (Kette-Murnove) ostane dne 19. in 20. dec. t. l. prehod pod železniškim mostom za pešce in vozila zaprt in sicer od 7 do 17.

⊙ **Javna dražba zarubljenih predmetov** bo dne 21. decembra 1929 od 9 dopoldne dalje na mestnem magistratu, Mestni trg 1-p. Več na razglasu, ki je nabit na mestni deski.

⊙ **Mestni magistrat** opaža, da vozijo vozniki na obeh cestah, ki vodita od hotela Bellevue-a proti Sp. Šiški in proti Kozlerjevemu zidu, brez zavor ter s tem občutno škodujejo cestama. Ker je tak način vožnje nedopusten tudi iz varnostnih razlogov, bo mestni magistrat krivce v bodoče strogo kaznoval po cestno-policijskem redu odnosno jih ovadil policiji.

⊙ **Božičnica mestnim nastavljencem.** Zagrebške »Novosti« z dne 12. t. m. so prinesle notico, da dobijo tamkajšnji mestni nastavljenci polovico mesečnih prejemkov kot božičnico. Maribor ima enako določbo že v novi pragmatiki. Kaj pa bodo dobili ljubljanski mestni nastavljenci za božič?

⊙ **Opozarjamo** cenjeno občinstvo na razstavo francoske grafike XIX. in XX. stoletja, ki je te dni otvorjena v Narodnem domu. Razstava nudi prav dober pregled najboljših francoskih grafikov. Nekaj del je bilo prodanih takoj ob otvoritvi, kar gotovo priča o hvalevrednem zanimanju publike za to lepo umetnost.

⊙ **Vandalizem na ljubljanskem Gradu.** Skoro je ni noči in ga ni dneva, da ne bi razni pobalini ne rogovilili po Gradu in njegovih nasadih. Toda vse bi jim bilo odpuščeno, prezrli bi tudi kaljenje nočnega miru, če bi brezvestneži ne delali namenoma škode. Pred dnevi so polomili ograjo pri vrtovih, zadnjo noč so se pa lotili klopi in jih nekaj izruvali popolnoma iz tal. Imamo sicer gozdnega čuvaja, toda ponoči ne more nadzirati klopi in preganjati cele tolpe pobalinov, ki se opominom itak rogajo. Čas bi že bil, da bi policijska direkcija namestila na Gradu stalno stražo. Mogoče bi pobalini vsaj pred pendrekom dobili nekaj več respekta, ki bi jim nadomestil tisto, česar jim starši niso dali: spoštovanje pred tujo lastnino.

⊙ **Nesreča v strojnih tovarnah.** Žrtev dela je včeraj postal v Strojnih tovarnah in livarnah mlad fant, 23 letni tovarniški pleskar Stanko Milošič. Pri delu mu je s kolesa vztrajnika padla na levo roko 120 kg težka železna jermenica. Milošiču je popolnoma zmečkalo vso levo dlan razen palca. Prišel je reševalni avto, ki je ponesrečenca odpeljal v bolnišnico. Zanimivo je, da so ljudje, ki so ob 2 popoldne opazovali reševalni avto pred tovarno, takoj uganili: »Delo je že spet enega napravilo invalida!«

⊙ **Nezgoda z apnom.** Trgovskemu potniku F. Ž. se je na Sv. Petra cesti pripetila čudna nezgoda. Ko je šel mimo nove stavbe, je padel z odra kos opeke, toda ne nanj, temveč v škaf razredčenega apna. Apno je pljusknilo na vse strani in tudi na ubogega Ž. V oči mu je priletel precejšen pljusek, da je bil za nekaj časa ob vid, pokvarjena pa mu je bila tudi vsa obleka. Ž. si bo moral radi te nezgode dalj časa zdraviti oči.

⊙ **Služkinje,** ki iščete službe! Vaša posredovalnica je v pisarni Poselske zveze na Miklošičevi cesti v palači Delavske zbornice I. nadstropje. Ta posreduje službe po najnižjih stroških za vas.

Ljubljansko gledališče

Drama:

Začetek ob 20.

Torek, 17. decembra: ŽIVLJENJE JE LEPO. Red B.
Sreda, 18. decembra: VELIKA ABECEDA. Red C.
Četrtek, 19. decembra: DON CARLOS. Gostuje Mileva Miličič-Bolterjeva. Red A.
Petek, 20. decembra: Zaprto.

Opera:

Začetek ob pol 20.

Torek, 17. decembra: Zaprto.
Sreda, 18. decembra: MIGNON. Gostuje gospa Ančica Mitrovič. Izven.

Maribor

OBČINSKI PRORAČUN V FIN. ODSEKU SPREJET

Ob popolnem soglasju vseh odsekovnih članov se je v soboto zvečer zaključila proračunska debata finančnega odseka. Spričo ukinitve maksimiranja občinskih doklad na državne davke, se je morala sestava proračuna in pa predloženih osnutkov glede uvedbe novih davščin precej spremeniti. Razen opustitve nameravane davščine na reklamo ter klavirje in radijske aparate, o čemer smo že poročali, se je ob popolnem soglasju odsekovnih članov sklenila opustitev tudi nameravane davščine na žarnice s finančnim efektom 200.000 dinarjev. Razen tega se je nameravana 15 odstotna gostaščina znižala za 13 odstotkov (l. 1929. 10 odstot.); 25 odstotna nameravana hišno najemninska naklada na 23 odstot., k čemer še pride 1 odstot. kot prispevek za vojaštvo. Pač pa se bodo v smislu novega finančnega zakona povišale posamezne občinske doklade v sledečem smislu: na 200 odstot. na zemljarino s finančnim efektom 94.000 Din; 50 odstot. doklada na zgradarino s finančnim efektom 1,041.000 Din; 13 odstot. na pridobnino s finančnim efektom 987.000 Din; 100% na rentnino s finančnim efektom 141.000 Din ter 300% na družbeni davek s finančnim efektom 382.000 Din. Vse ostale nameravane nove davščine pa ostanejo edinole z nekaterimi izpremembami pri novi davščini na **nezazidane parcele.** Oprostitev od omenjene davščine velja po sklepu finančnega odseka tudi za vrtove, ki tvorijo s parcelo hiše 1 ograjen kompleks; vendar velja oprostitev največ za dvoje parcel, vštevši pri tem parcelo hiše.

Razen tega so se znižali tudi posamezni zneski na ploskovni meter pri nezazidanih stavbnih parcelah, in sicer v tem smislu, da pride pri teh parcelah v I. in II. okraju ter v V. okraju severno koroške proge, kjer je predpisana po regulacijskem načrtu strnjena zazidava, po 1 Din za ploskovni meter; od parcel, ki se v celoti ali deloma izrabljajo za pridobivanje gramoza, bo treba mesto nameravanih 5 Din plačati 3 Din za ploskovni meter. Od vseh ostalih parcel pa se bo pobiralo 0.05 Din za ploskovni meter. Na ta način se finančni efekt omenjene davščine na nezazidane parcele zniža od 1,100.000 Din na **840.000 Din.** Zaradi plačevanja stanarine učiteljstvu in pa še nekaterih neizogibnih naknadnih korektur so se potrebščine mestne občine za l. 1930. v prvotnem znesku **16,792.655 Din** morale zvišati še za okroglo 900.000 Din. Ker so se vsi tozadevni sklepi za uravnotečenje občinskega proračuna storili v odseku soglasno, je pričakovati da pojde skozi plenum brez bistvenih izprememb.

Uvajamo v promet
po znižanih cenah
500 komadov
Aladin svetilk

Aladin namizna svetilka . . . . . Din 460·–
Aladin viseča svetilka . . . . . Din 560·–

vsaka svetilka z angleškim opalnim porcelanastim senčnikom, 2 žarišči, dobavljena brez pristojbine za zavojnino. Pošilja se samo po povzetju ali predplačilu zneska. Podroben opis pošlje brezplačno

Barzel d. d., Subotica

Varujte se ponaredb

visokosti in zavpil nad možem in ga prašal, ali ve za Rdeči otok in Rdečo hišo. Zadovoljnega moža nasmeh se je neznatno razširil in on je preprosto pokazal po reki navzgor proti njenemu bližnjemu ovinku. Flambeau je brez vsakršne besede vozil naprej.

Čoln je zadel na več takih travnatih ovinkov in plul ob takih s trsom zarastlih in molčečih rečnih bregovih med njimi; preden pa je iskanje postalo enolično, sta zavila krog posebno ostrega vogla in prišla v nekak tihoten ribnik ali jezero; pogled nanj ju je nehote ustavil. Sredi večje vodne planjave je, na vseh straneh resasto obkrožen od bičevja, ležal dolg, nizek otočič, vzdolž njega pa se je vlekla dolga, nizka hiša ali bungalov (lahka, enonadstropna indijska poletna hiša), narejena iz bambusa ali vsaj neke vrste tropične trstike. Pokončne bambusove palice, ki so tvorile zid, so bile bledo rumene, poševne palice, ki so tvorile streho, so bile bolj temno rdeče ali rjave; sicer pa je dolgo hišo sestavljalo enolično ponavljanje. Zgodnji jutranji vetrec je šumel v bičevju okoli otoka in žvižgal krog čudno rebraste hiše kot na orjaško pastirsko piščal.

»Pri vseh svetnikih!« je kriknil Flambeau, »tu je navsezadnje ta kraj! Tu je Rdeči otok, če je sploh kdaj kateri bil. Mislim, da je bil mož z rdečo brado škrat.«

»Morebiti,« je oče Brown nepristranski pripomnil. »Če je bil, je bil zloben škrat.«

Toda ko je še govoril, je nagli Flambeauov čoln zavozil h kraju med trkljajoče bičevje, in stala sta na dolgem, čudnem otoku poleg dolgočasne in molčeče hiše.

Hiša je s svojo zadnjo stranjo stala ob reki in ob edinem pristanišču; glavni vhod je bil na oni strani in je gledal doli na dolgi otoški vrt. Obiskovalca sta se ji zato bližala po ozkem potu, ki se je vil skoro krog treh hišnih strani tik pod nizkimi kapovi. Skoz tri različna okna na treh različnih straneh sta videla v isti dolgi, dobro razsvetljeni, s svetlim lesom obiti prostor, ki je imel številna zrcala in je bil pripravljen za izbran predjužnik. Sprednja vrata, ko sta nazadnje naokoli do njih prišla, sta obdajala dva turkizno višnjeva cvetična lonca. Odprl jih je služabnik bolj mrke vrste — velik, slok, siv in nepozoren — ki je mrmral, da je princ Saradin za zdaj z doma, da ga pa vsako uro pričakujejo; da je hiša pripravljena zanj in za njegove goste. Ko sta mu pokazala posetnico z zelenimi čačkami, se je v pergamenastem obrazu tega zdelanega lastnika vzbudila iskrica življenja, in z neko vdano vljudnostjo je prigovarjal, naj bi tujca ostala. »Njega visokost utegne dospeti vsako minuto,« je dejal, »in žal bi mu bilo, če bi zgrešil gospoda, ki ga je povabil. Naročeno nam je, da imamo zanj in za njegove prijatelje vedno pripravljen mrzel prigrizek, in uverjen sem, da bi želel, da vama ga ponudimo.«

Ker ga je radovednost gnala v ta manjši dogodek, je Flambeau hvaležno soglašal in sledil starega moža, ki ga je slovesno spremil v dolgi, svetlo obiti prostor. Nič zares pomembnega ni bilo v njem izvzemši skoro nenavadno meno veliko velikih nizkih oken z veliko podolgastimi zrcali, ki so prostoru dajali lahen in netvaren videz. Bilo je kakor da človek nekako na prostem obeduje. Ena ali dve sliki mirnega značaja sta viseli v kotih, ena je bila velika siva fotografija zelo mladega moža v vojaškem kroju, na drugi sta bila dva, z rdečo kredo narisana dolgolasa dečka. Ko je Flambeau prašal, ali je vojaška oseba princ, je strežaj kratko odvrnil, da ni; to da je prinčev mlajši brat, kapitan Štefan Saradin, je dejal. In s tem, se je zdelo, je stari mož nenadoma usahnil in vse veselje za pogovor zgubil. (Dalje.)

☐ **Preselitev obeh okrajnih glavarstev.** Z včerajšnjim dnem so se uradi okrajnega glavarstva za Maribor levi in desni breg preselili iz pritličja v I. nadstropje bivše palače tuk. vel. županstva.

☐ **Tretjeredna skupščina duhovnikov** ima svoj mesečni sestanek v četrtek, dne 19. t. m. ob pol 16 v frančiškanskem samostanu.

☐ **V proslavo rojstnega dne Nj. V. kralja** priredi danes ob pol 16 državna realka v kazinski dvorani svečano akademijo z bogatim sporedom. Sprejemajo se prostovoljni prispevki v prid Pomladka Rdečega križa.

☐ **Iz tukajšnjega Narodnega gledališče.** V soboto, dne 21. t. m. se vprizori premijera dr. Doboviškove izvirne trodejanske burke »Radikalna kura«.

☐ **Posestne izpremembe v Mariboru.** Kupili so: Marija Pogačnik od inž. Morica Naeffa hišo v Vilharjevi ulici 4 za 405.410 Din. — »Zadružni dom« v Mariboru po predsedniku V. Grčarju od SUZOR-ja v Zagrebu hišo na Slomškovem trgu 6 za 433.158 Din. — Nabavljalna zadruga drž. nameščencev v Mariboru od SUZOR-ja v Zagrebu hišo na Rotovškem trgu 3 za 216.847 Din. — Alojzij in Marija Stumpf od Marije Umek hišo v Pristaniški ulici 4 za 90.000 Din.

☐ **Iz vojaške službe.** Premeščen je v Zagreb artilerijski poročnik Kosta Kapetanović, ki je služboval pri tukajšnjem 32. topniškem polku.

☐ **Če študent na rajžo gre...** Prišel je 17 letni študent Pepček K. z dunajskim brzovlakom v Maribor ter vzbujal pri carinski reviziji zaradi sumljivega obnašanja pozornost ostrookih carinskih organov. In nekam čudovito ter naravnost hudomušno zaobljene noge pod kolenom; segla je carinikova roka ter dotipala nekaj v vidu »vikelgamašne«, izpod njenih zavojev pa nekaj trdega: za 4 kg srebrnih vilic, žlic in nožev se je usipalo skozi hlače na tla; pa tudi na Pepčkovih prsih ni nekaj »štimalo«. In je zopet segla carinikova roka pod srajco ter obprsno poprečno obvezo ter dotipala moško zlato uro, troje ženskih zlatih ur in štiri niklaste ure. Pepček pravi, da mu je atek dal denarja za carino, pa da je denar zapravil. No, pri carini ne poznajo »štorij« in ovinkov. Okoli 10 jurčkov bo plačal Pepček; drugače ne pojde v Vel. Kikindo domov. Dober nos sta imela znana krotitelja »šmuglarske« rase carinska uradnika Z. Medanič in V. Del-Toso.

☐ **Dela...** Zaposlitev dobe pri tukajšnji Borzi dela: 3 majarji, 7 viničarjev, 1 kravar s sinom, 16 hlapcev, 7 delavcev za obdelovanje vinogradov, 20 gozdnih delavcev, 12 rudarjev, 1 elektroinštalater, 1 sodar, 1 elektromehanik, 1 mizar, 2 čevljarja, 1 krojač, 3 prikrojevalci čevljev, 1 hotelski sluga, 1 lončar, 1 mlinar, 1 natakar, 1 krojač, 12 ključavničarjev, 10 mizarjev, 3 kovači, več vajencev (čevljarske, mizarske in pekovske obrti), 6 kuharic, 8 služkinj, 1 postrežnica, 1 vzgojiteljica, 2 sobarici, 2 šivilji, 1 poslužnica, 1 natakarica, 2 podnatakarici ter 1 pletiljka.

☐ **Z ozirom na notico,** ki smo jo v zvezi s »Gostilničarskim listom« prinesli v sobotni številki, smo prejeli od poslevodečega podpredsednika tukajšnje Zveze gostilničarskih zadrug pojasnilo, da se dosedaj še ni storil nikak sklep glede prenosa omenjenega lista iz Celja v Maribor, da se je sicer v tej zadevi že razpravljalo, da se pa bo o končni odločitvi šele sklepalo.

☐ **Obvezniki,** ki so se v katerikoli vojaški dolžnosti udeležili umika preko Albanije, nimajo pa do danes albanskih spomenic, naj se zglase med uradnimi urami pri mestnem vojaškem uradu na Slomškovem trgu 11, kjer se sestavlja tozadevni seznam.

☐ **Zdravstveno stanje v Mariboru.** Na podlagi tedenskega zdravstvenega izkaza tukajšnjega mestnega fizikata so v času od 8. do 14. decembra zbolele na škrlatinki štiri osebe; ena pa je na davici umrla.

☐ **Slika brezposelnosti** v Mariboru se kaže v sledečih številkah: v zadnjem času je iskalo dela pri tukajšnji Borzi dela 172 oseb; 102 službeni mesti sta bili prosti; delo je dobilo 37 moških in 36 ženskih, 75 jih je odpotovalo, 12 pa odpadlo. Koncem meseca jih je ostalo v evidenci 509.

☐ **Javna prodaja** sledečih predmetov se bo vršila v četrtek, dne 19. t. m. ob pol 9 dopoldne v I. in II. skladišču tukajšnje carinarnice: 5201 kg železnine, 1 lovska puška, stare vreče in 30 lesenih kadi za skupno 520 kg.

☐ **Molierovega »Skopuha«** ponovi v nedeljo, dne 22. t. m. ob pol 17 v dvorani Zadružne gospodarske banke mariborski Ljudski oder. Igra je pri prvouprizoritvi v Mariboru ter ponovitvi pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah žela popoln uspeh.

☐ **Sprememba voznega reda mestnih avtobusnih prog.** Z včerajšnjim dnem se je uveljavil novi vozni red za vse mestne proge. Bistvene spremembe so se izvršile predvsem na glavni progi od Glavnega trga do Glavnega kolodvora, za katero progo je določen posebni avtobus št. Ia, ki bo vozil na tem delu proge sem in tja v 15 minutnih presledkih. Proga št. V se ukine. Zato pa vozi avtobus št. I v smeri Nova vas in obratno zjutraj in opoldne dvakrat ter zvečer trikrat. Istotako se podaljša proga št. I do Lajtersperga, kamor vozi avtobus zjutraj enkrat ter opoldne in zvečer dvakrat. Dosedanji vozni red proge Maribor—Pesnica ostane še nadalje v veljavi. Na progi Studenci vozi avtobus samo do Glavnega trga, in sicer vsake pol ure z zvezo na Glavni kolodvor. Proga Tezno št. IV ima zjutraj dve vožnji, eno dopoldne, štiri popoldne in zvečer zopet štiri. Nadalje se otvori zopet proga Melje—Glavni trg št. V, kjer vozi avtobus zjutraj štirikrat, opoldne petkrat in zvečer petkrat v obeh smereh.

☐ **Napredek v pekarski obrti v Mariboru.** Z zadovoljstvom ugotavljamo, da je stara renomirana pekarna Schmid v Jurčičevi ulici 6 prenovila svoje podjetje v najmodernejše strojno, današnjim razmeram primerno higiensko obdelavo zmesi vseh vrst; zlasti izdeluje pecivo ne samo dosedaj znane domače, ampak tudi še nam tuje specijalitete najpristnejše vrste. Posebno opozarjamo na oglas v inseratnem delu.

☐ **Došlo! Čaj nove žetve. Posebno se opozarja tudi na bogato zalogo obeskov za božično drevo. Prvovrstno blago, solidne cene. Jaš in Lesjak, Maribor.**

☐ **Zimsko in mokro vreme zahteva prvovrstne čevlje. Zahtevajte cenik! KARO, Maribor, Koroška 19.**

Ljudski oder v Ljubljani

Vsem podeželskim odrom se sporoča, da je izšel novi seznam iger in garderobe, ki jih ima na razpolago Ljudski oder v svrho izposojanja. Naroča se lahko pismeno ali pa osebno v pisarni Ljudskega odra, Ljudski dom. Cena 10 Din za en izvod.

Poizvedovanja

Delavec Erbežnik, uslužben pri tvrdki Tea Import, Aškerčeva cesta 3, je izgubil v soboto 14. t. m. pop. od Aškerčeve ceste do glavnega kolodvora svojo tedensko plačo 180 Din. Pošten najditelj se lepo naproša, da vrne denar zgoraj imenovanemu.

Celje

Gledališke razmere v Celju. Z gledališkimi predstavami smo Celjani letos tako zelo na dobrem, kot že nekaj let sem nismo bili. Glavna zasluga gre mariborskemu gledališču, ki redno gostuje, in Gledališki družini Katol. prosvetnega društva ter Krekovi družini, ki s stalnimi predstavami v Narodnem domu dobro nadomeščata ono, kar bi moralo vršiti celjsko Dramatično društvo. Krekova družina je v nedeljo 15. decembra popoldne uprizorila Finžgarjevo dramo »Veriga«. To pot je treba Krekovcem čestitati. Gledališka družina Katol. prosvetnega društva, ki je z uprizoritvijo Shakespearovega »Othella« pokazala svoja umetniške visoka stremljenja, nastopi v nedeljo 22. decembra zopet v Narodnem domu. Proslaviti hoče 11. obletnico Ivan Cankarjeve smrti z uprizoritvijo njegove drame »Jakob Ruda« v režiji g. Fedorja Gradišnika. — Prošlo nedeljo pa je na šolskem odru okoliške osnovne šole nastopil nov ansambl, ki je igral Nestroyevo komedijo »Utopljenca«. Pozdravljamo iskreno vsako zdravo inicijativo za gledališče vnetih ljudi. Odločno pa odklanjamo, da bi se na šolski oder postavljalo nekaj, kar nima z interesi šole prav nikake skupnosti: nedeljska uprizoritev »Utopljencev« je bila kvalitativno nizko stoječa, komad sam pa tudi ni tak, da bi starši naših otrok morali radi takega »šolskega odra« v okoliško šolo.

Gospejno društvo v Celju obhaja v nedeljo 22. t. m. 30 letnico svojega obstoja. V ta namen bo zjutraj ob 7 v opatijski cerkvi slovesna sv. maša z zahvalno pesmijo, popoldne ob pol 4 pa v opatiji občni zbor. Gospejno društvo je dobrodelna organizacija, ki po načinu Elizabetnih konferenc skrbi za reveže, zlasti za tiste, ki jim socialni položaj morda ne dopušča, da bi beračili, pa jih revščina tare mnogokrat hujše kot resnične beračе. S toplo iskrenostjo čestitamo društvu k 30 letnici z željo, da bi našlo v javnosti trajno razumevanje in bi lahko storilo obilo za lajšanje bednih in obupanih.

Jadranska Straža v Celju priredi v sredo dne 18. t. m. v tukajšnjem mestnem kinu propagandno predavanje s predvajanjem krasnega filma »Potovanje po Jugoslaviji« Predaval bo g. Ivo Pirc, strokovni učitelj iz Maribora. Predavanje se vrši ob 18 in pol, vstopnina Din 5.

Vlomna tatvina pri Zanyju. V noči od 15. na 16 t. m. je bilo vlomljeno v trgovino z mesnimi izdelki Marije Zany v Prešernovi ulici. Tatovi so odnesli za Din 2275 mesa, šunk in klobas ter 400 dinarjev gotovine. Vse kaže, da so se storilci — morda je bil tudi samo eden — skrili že zvečer na podstrešje hiše in se ponoči priklatili od tam na dvorišče trgovine, ki je tam zaprta z dvojnimi vratmi. Ena so lesena, druga steklena. Lesena vrata so s silo odprli, s steklenih pa sneli šipo ter skozi odprtino od znotraj odprli vrata. V trgovini sami je predal z denarjem odprt najbrž z dletom. O storilcih doslej ni sledu.

V celjski bolnici sta umrla v nedeljo 15. t. m.: Gunzek Matija, 43 let star, posestnik iz Št. Lovrenca pod Prožinom ter Šmon Franc, 16 letni nezakonski sin dekle iz Oplotnice. N. v m. p.!

Tajnik sreskega gremija trgovcev v Celju uraduje za člane trgovce **v rogaškem sodnem okraju** v ponedeljek, dne 16. decembra t. l. v Rogatcu v posebni sobi hotela Sporn in sicer od 9 dalje. — Načelstvo.

Krasne store, pregrinjala, zavese, damsko perilo, elegantno, proti naročilu in po meri izdeluje **M. Šribar, Celje, Aleksandrova ulica 2** (poleg Zamparutti) Pri naročilu perila, zaves itd predčrtanje **zastonj**.

Cerkveni vestnik

Proslava zlatomašniškega jubileja papeža Pija XI. Vsem župnim uradom se naznanja: V zvezi z določilom v »Škofijskem listu« 1929, str. 8, ki odreja, naj se v nedeljo dne 22. decembra 1929 v vseh cerkvah opravi prav slovesna sv. maša s prazniku primerno pridigo in naj se po sv. maši zapoje »Te Deum«, se določa naknadno, naj se za to sveto mašo vzame formular, kakor za praznik Cathedrae s. Petri Romae (18. januarja), cum Gloria, unica Oratione pro Papa (Deus omnium fidelium...), cum Credo et Praefatione Apostolorum. — Škofijski ordinariat v Ljubljani.

Poslano

Obračun o dohodkih in stroških za obnovo Jurčičeve rojstne hiše na Muljavi.

Ker je Jurčičeva rojstna hiša popravljena in izročena svojemu namenu, si dovoljuje podpisani odbor podati javnosti obračun o dohodkih in stroških za obnovo Jurčičeve rojstne hiše.

Skupnih dohodkov je bilo 20.610 Din 50 par, in sicer so darovali: Oblastni odbor ljubljanski 10.000 Din, Oblastni odbor v Mariboru 1000 Din, Slov. žensko društvo v Mariboru po gospe Maistrovi 1080 Din, Mestna hranilnica ljubljanska 1000 Din, notar Zevnik v Višnji gori (318.50+131) 509.50, firma Dolenc-Hudovernik-Javornik v Ljubljani 500 Din, Josip Javornik, veletrgovec v Žalni 500 Din, Tiskovna zadruga 500 Din, Jugoslovanska knjigarna 500 Din, Odvetniška zbornica 500 Din, županstvo mesta Maribor 500 Din, mestna občina ljubljanska 497.50 Din, živinozdravnik Hugon Turk (420+20) = 440 Din, drž. osnovna šola v Mokronogu 414 Din, veterinar Ipavič v Črnomlju 370 Din, Jože Drolc v Višnji gori 349 Din, gdč. Bergantova nabrala pri OUZD 217.50 Din, profesor dr. Simon Dolar v Kranju (80+30+97=) 207 Din, županstvo v Kranju 200 Din, Alojzij Hočevar, sodni svetnik v Novem mestu 200 Din, Posojilnica v Konjicah 200 Din, Amalija Erjavčeva v Stični 165 Din, Vera Tancig, Medija 140 Din, Dragotin Hribar, industrijalec v Ljubljani 100 Din, Helena Bavdek v Ljubljani 100 Din, Učiteljska tiskarna 100 Din, županstvo v Novem mestu 100 Din, učiteljstvo v Šmartnem pri Litiji 75 Din, neimenovan po C. Hočevarju, gostilničarju na Muljavi 50 Din, Lina Klemenčič v Novem mestu 50 Din, dr. Josep Krevel, notar v Litiji 50 Din, Stanko Jesenko, ravnatelj zavarovalnice v Ljubljani 30 Din, notar Barle v Metliki 30 Din.

Stroškov pa je bilo 20.120 Din 50 par, in sicer se je nakazalo lokalnemu odboru na Muljavi 18.000 Din, Jurčičevemu bratu Antonu v podporo 700 Din, upravni stroški (tisk oklicev, objave po časnikih, načrt, potni stroški, kolki in poštnina) so znašali 1.420 Din 50 par. Ostanek 490 Din se bo nakazal lokalnemu odboru na Muljavi.

Podpisani odbor se najlepše zahvaljuje vsem darovalcem in darovalkam kakor tudi nabiralcem in nabiralkam.

V Ljubljani, dne 11. decembra 1929.

Dr. Dragotin Lončar, s. r. predsednik.

Dr. Jos. Debevec, s. r. blagajnik. **Hugon Turk,** s. r. tajnik.

Od Soče in Jadrana

Knjige Goriške Mohorjeve družbe so pravkar izšle. Družba je izdala Koledar za leto 1930; Ivan Trinko: Naši paglavci; »Quo vadis?«, prevod, drugi del; inž. Josip Rustja: Travništvo. — Udje si lahko nabavijo nadalje z doplačilom 8 lir cerkveno pesmarico »Božji spevi«, ki jo je uredil Vinko Vodopivec. Knjige je tiskala Katoliška tiskarna v Gorici. — Koledar vsebuje vse polno kratkih črtic iz domačega življenja in vsega sveta. Naslovno stran in vzglavja posameznim mesecem je narisal France Gorše. Trinko je v svojih paglavcih podal več pristnih motivov iz Beneške Slovenije; knjigo je ilustriral France Gorše. »Božji spevi« vsebujejo povečini originalne cerkvene pesmi k posameznim cerkvenim praznikom v letu. Skladbe so namenjene šibkejšim zborom na deželi. Zastopani so malodane vsi slovenski cerkveni skladatelji, med njimi Vinko Vodopivec, Premrl, Kimovec, Mav, David Doktorič; tu pa tam naletimo tudi na nova imena kakor Breda Šček, Komel, Lojze Bratuš itd. Lepopis je izvršil Roman Pahor, organist v Renčah.

Goriška Matica je izdala naslednje knjige za leto 1930: Slavko Slavec: Čigava si? Povest. Gizela Majeva: Vzorna gospodinja. Dr. J. Potrata: Zdravje in bolezen v domači hiši, tretji del. Nande Vrbanjakov: Slike iz prirode. Koledar Goriške Matice za leto 1930. — Knjige je tiskala tiskarna »Edinost« v Trstu.

Smrtna kosa. Na Opčinah je umrla mati g. Vidava, župnika v Rodiku. — V nedeljo, dne 8. decembra se je gdčna Irma Kocjanova iz Žirij pri Sežani vrnila z obiska v Divači; nenadno jo je zadela možganska kap in dekle je izdihnilo drugi dan.

V Žirjah pri Sežani je nenadoma umrla, zadeta od srčne kapi, 28 letna Irma Kocjan, hčer uglednega in umnega kmetovalca Ivana Kocjana. Pokojnica je bila vzgledna mladenka, zvesta častilka Brezmadežne in bila splošno nad vse priljubljena. Njenega pogreba se je udeležila velikanska množica ljudi, ki so iskreno sočustvovali s težko prizadeto rodbino Kocjanovo. Tudi naše sožalje globoko prizadeti rodbini.

Konfiniranec g. Essich, župnik v Kortah, se še vedno nahaja v puljskih zaporih. Italijanska vlada še ni definitivno odobrila konfinacije na eno leto. V zaporu je slovenskemu duhovniku odkazana posebna sobica. Vsako nedeljo lahko mašuje na jetniškem hodniku. Kakor znano, je bil g. Essich konfiniran, ker je dal odstraniti papir, s katerim so fašisti prelepili slovenske napise na božji poti v cerkvi v Krkavčih.

Občinski načelnik v Ajdovščini Bertetto je premeščen. Ajdovci ne bodo žalovali po njem. Kakor vsak fašistični načelnik, si je dal prav luksuzno restavrirati občinski dom, priredil je fašistično sportno igrišče in potrošil za podobne šale težkega denarja.

Srebro na Krasu? Pod Fajtjim hribom blizu Kostanjevice so odkrili rudo, ki menda vsebuje srebro in aluminij. Občinski načelnik se je odpravil z rudo v Rim, da jo tam preiščejo.

Sport

USTANOVNI OBČNI ZBOR MARIBORSKE ZIMSKO SPORTNE PODZVEZE

Ob številni udeležbi se je v četrtek ob 9 vršil v dvorani hotela Zamorca ustanovni občni zbor mariborske zimsko sportne podzveze. Občnega zbora so se udeležili vsi zimsko sportni klubi v bivsi mariborski oblasti. Navzoči so bili delegati sledečih klubov: SPD Maribor-Ruše, I. SSK Maribor, SK Železničar, SK Rapid, SK Ptuj, SPD Prevalje, SPD Mežica-Črna, SPD Šoštanj, SPD Slovenjgradec, SPD Mislinje, SPD Celje-Ojstrica in SPD Konjice.

Občni zbor je otvoril predsednik pripravljalnega odbora g dr. Orožen, ki ima največ zaslug, da se je podzveza ustanovila. Prečital je tudi brzojavko predsednika zveze g. dr. Pirca, ki je izrazil svoje častitke k novi podzvezi. Glavna točka dnevnega reda so bila pravila. Pripravljalni odbor je izdelal pravila, ki so bila zelo pomanjkljiva, tako da je občni zbor sklenil, da se v smislu občnega zbora popravijo pravila in šele potem predložijo zvezi. Pravila bodo še enkrat pregledali gg. dr. Škapin, ravnatelj Toman, Gajšek, Ermenc in Jadanič.

Po kratkem odmoru so sledile volitve. Po predlogu gg. dr. Škapina in Gajšeka je bil izvoljen sledeči upravni odbor: Predsednik g. dr. Orožen (SPD Maribor-Ruše); podpredsednik g. Golubovič (I. SSK Maribor); tajnik g. Parma (SPD Maribor); blagajnik g. Vetrih (SPD Maribor); tehnični referenti: za smučanje inž. Koudelka (SK Železničar); za drsanje g. Barlovič (SK Rapid), za sankanje g. Voglar (SPD Maribor) Odborniki: gg. Roglič (I. SSK Maribor); inž. Rungaldier (SPD Maribor), inž. Eylerz (SK Rapid), Ranter (SK Železničar), Potinšek (SPD Celje-Ojstrica), dr. Müller (SPD Konjice), Sakotnik (SK Ptuj), Jadanič (SPD Prevalje), Kvas (SPD Slovenjgradec), Svez (SPD Šoštanj), Ule (SPD Mežica-Črna). — Nadzorni odbor: gg. dr. Stamol (I. SSK Maribor) in Kodella (SPD Celje). — Razsodišče: Dr Senjor (SPD Maribor-Ruše), dr. Stor (I. SSK Maribor), dr Brandstetter (SK Rapid); namestniki gg. inž. Wolf (SK Železničar), dr. Škapin (SPD Maribor) in dr. Bergoč (SPD Maribor).

Za delegata pri upravnem odboru zveze je bil delegiran g. Golubovič (I. SSK Maribor), pri tehničnem odboru zveze pa g. inž. Rungaldier (SPD Maribor-Ruše).

Ob 24.30 se je zaključil občni zbor prve podzveze v Mariboru. Sestava odbora, v katerem so najodličnejši predstavniki tukajšnjega zimskega športa, jamči, da se bo v letošnji zimsko športni sezoni ta lepi sport vsestransko popularizoval in razgibal.

NOGOMET.

Moderna Turčija. Znano je že, da je današnja Turčija daleč od onih časov, ki so ji naoravljali zasmeh in preziranje vsega sveta zaradi njene kulturne zaostalosti Politično in gospodarsko je Turčija popolnoma spremenila svoje lice in z velikanskimi koraki dohaja Evropo Toda nekaj pa je vendar, kar je vredno presenečenja! V Konstantinoplu izhaja danes v latinici tiskan sportni časopis »Turksport«. Izgleda, da se je tudi turška mladina z navdušenjem posvetila sportu, saj ga tudi turška zakonodaja ni prezrla.

Omenjeni časopis izhaja na 24 straneh in prinaša res zanimive stvari. Vse polno lepih slik iz turškega jahalnega sporta, boksa, nogometa, lahke atletike, aviatike, avtomobilizma, plavanja, veslanja itd. krasi to zavidanja vredno sportno revijo. Človek pa se najbolj začudi, ko najde v tem listu tudi slike mladih Turkinj, ki kot jahačice nosijo moderne evropske jahalne kostume Morda bo tudi Turčija kmalu presenetila evropski sport s svojimi uspehi?

Načrti dunajskih klubov za božične praznike. Vse bo šlo na jug, ker je prijetnejše igrati v Italiji ali Španiji, nego ostati v snegu in mrazu doma. Admira igra nekaj iger v Španiji in bo morda vračajoč se igrala še v Italiji Tu bo pa naletela na znance, predvsem na Rapida, ki je že sklenil veliko turnejo po Italiji. V Italijo bodo potovali še Austria, Wiener Athletiksport Club in Wiener Sportklub. Še prej, kot vsi ti klubi, pa bo že 1. decembra Vienna v Rimu odigrala sklenjeno tekmo. Noben dunajski klub pa ne bo imel mnogo časa za svoje potovanje in treba bo kmalu se vrniti domov. Na Dunaju je namreč velika stiska zaradi manjkajočih terminov in zgodaj že bo treba odigrati tekme za dunajski pokal.

HOCKEY.

11 narodov v Chamonixu! Pri svetovnem tekmovanju v hockeyu na ledu v Chamonixu bo sodelovalo 11 držav. Kot favorit za naslov svetovnega prvaka velja naravno Kanada. Od evropskih držav so se prijavile: Anglija, Francija, Nemčija, Nemška Avstrija, Belgija, Ogrska, Italija, Poljska, Švica in evropski prvak za leto 1929, Češkoslovaška. Manjka torej le še Švedska, ki si je priborila evropsko prvenstvo za leto 1928, in ki ima tudi letos izvrsten team, kajti to dokazujeta zadnje dve zmagi na Dunaju.

K akademskim svetovnim zimskim igram v Davosu se je priglasilo **že 11 držav, in sicer:** Nemčija, Italija, Jugoslavija, Luksemburg, Nemška Avstrija, Švica, Španija, Češkoslovaška, Ogrska in Rumunija. Pričakovati je še prijave iz Anglije, Kanade in Norveške. Izgleda, da bo središče celega tekmovanja smučanje. Tu je zaznamovati največ konkurence.

V Bruslju se je vršila mednarodna hockey tekma Anglija:Belgija Angleži so bili celo igro v jaki premoči in so zasluženo zmagali z rezultatom 7:0. Igra sama pa je mnogo trpela vsled razmočenega terena.

Na Dunaju je gostovalo češko hockey moštvo Lawn-Tennis klub Praga. Prvi dan so igrali Čehi z dunajsko reprezentanco in dosegli neodločen rezultat 2:2. Drugi dan pa so Pražani nastopili proti Wiener Eislaufverein, kjer so po krasni igri zmagali Avstrijci s 4:2.

Radio

Davek na radio

Človek ne bi verjel lastnim očem in vendar stoji črno na belem — v Brežicah so prišli mestni očetje na imenitno misel in hočejo uvesti **davek na radio.** Tako je poročal nedeljski »Slovenec«. Občinski svet v Brežicah ima najbrže dolgo zgodovinsko tradicijo za seboj, vendar pa bo tista glavica med občinskimi očeti, ki se je spomnila uvesti ta davek, posekala po svojem slovesu vse, kar je bilo občinskih glavic pred njo in kar jih še pride.

Davek na radio! Če je občina v Brežicah res v tako strašnih stiskah, da si mora pomagati s takimi davki, ne vem. Živim v Ljubljani, ko pa sem se zadnjič peljal z brzovlakom mimo Brežic, sem si mislil: Lep kraj je to, tudi ljudje ne morejo biti v tako lepem kraju napačni, morda celo skrbe kaj za kulturo. Da ga radi časih malo pokušajo, o tem ne dvomim, sredi vinogradov je to mesto. Ali da živi v njem občinski mož, ki bo predlagal davek na radio, tega nisem mislil.

Davek na radio — je davek na kulturo. To je prav tisto, kakor če bi si hotela brežanska občina pomagati iz proračunskih zadreg, pa bi uvedla davek na vsak izvod knjig Mohorjeve družbe, ki pridejo v Brežice ali pa sploh na vsako knjigo.

Res je žalostno, da se najde slovenska občina, ki hoče uvesti tak davek! Še celo država je od svojih davčnih virov izvzela radio in ga z zakonom zaščitila pred vsemi davščinami, razen enotne državne takse. Država je pojmovala pomen radia za kulturno povzdigo naroda — v Sloveniji pa se najde občina in še celo mesto, ki noče tega razumeti. Saj je na primer ljubljanska občina v še večjih proračunskih zadregah in išče davčnih virov prav povsod. Da radiu ni naklonjena, je že dokazala, davka na radio se pa le ni upala uvesti. Ker končno le ceni njegov kulturni pomen in — ker ima boljše juriste. **Zakaj noben davek na radio ne more biti in ne bo odobren.**

In nazadnje: koliko pa mislijo občinski očetje v Brežicah, da bi zbrali s tem davkom. Visoko číslam vrle Brežičane, mislim pa, da več kot sto radioaparatov z detektorji vred ni v njihovem mestu. Stokrat sto dinarjev da znesek deset tisoč dinarjev. Kaj brežanska občina tega zneska res ne more nikjer drugje stolči skupaj, kakor s protikulturnim davkom na radio? Če je v taki zadregi, ji svetujem nov izhod, pa se skoro ne upam: zvišati občinsko trošarino na vino za 1 Din pri litru! Uspeh bo vse drugačen, kakor pri radiu.

Veseli pa me, da tudi v Brežicah niso vsi ljudje istega mnenja, kakor njihov občinski svet To dokazuje že protest ki je bil objavljen v »Slovencu«. Ali sklep občinskega sveta v Brežicah pomenja le kulturen in davčni unikum za vso Slovenijo. Ta unikum bo ostal osamljen, zaželjenega uspeha pa prav gotovo ne bo imel Brežanskim amaterjem moj radiopozdrav. — Ljubljanski amater.

Programi Radio-Ljubljana:

Torek, 17. decembra: 12.30 Reproducirana glasba. 13 Časovna napoved, borza, reproducirana glasba. 13.30 Iz današnjih dnevnikov. 17 Mladinska akademija v proslavo rojstva Nj. Vel. kralja Aleksandra I. 18 Prenos interne vaje državnega konservatorija v proslavo rojstva Nj. Vel. kralja Aleksandra I. 19 Napake slovenskega pisanja, prof. dr. Kolarič. 19.30 Ruščina, poučuje dr. Preobražensky. 20 Pevski koncert opernega pevca g. Grbe. 20.45 Radio-orkester. 21 Jugoslovanska glasba, izvaja radio orkester. 22 Časovna napoved in poročila, nadaljevanje orkestra.

Sreda, 18. decembra: 12.30 Reproducirana glasba. 13 Časovna napoved, borza, reproducirana glasba. 13.30 Iz današnjih dnevnikov. 17.30 Koncert radio-orkestra. 18.15 »Deseti brat v deveti deželi«, mladinska igra. 19 Slike iz naravoslovja, profesor Pengov. 19.30 Francoščina, poučuje dr. Leben. 20 Koncert pevskega zbora drž. žensk. učiteljišča. 21 Koncert radio-orkestra. 22 Časovna napoved in poročila.

Krasen Božič
pri radiju s
Tungsram—Barlum cevmi

Drugi programi:

Sreda, 18. decembra.

Belgrad: 18 Koncert na citre — 20 Večerni koncert — 21 Dnevne vesti in čas — 21.10 Koncert radio-kvarteta — 22.10 1 uro harmonike. — **Varšava:** 17 45 Popoldanski koncert — 19.25 Reproducirana glasba — 20.15 Nemški večer — 23 Plesna glasba. — **Budapest:** 12.05 Pevski koncert — 17.30 Koncert ciganskega orkestra — 20 Nemški večer — 22 Reproducirana glasba. — **Dunaj:** 15.30 Popoldanski koncert — 17.20 Glasbena ura za mladino — 20.45 Nemški večer. Dunajska filharmonija nastopi z deli J. S. Bacha. — **Milan:** 11.25 Reproduciran glasba — 12.30 Opoldanski koncert 13.30 Koncert radio-orkestra — 16.30 Mladinska ura — 17 Koncert kvinteta — 20.30 Opera »Carmen«, nato plesna glasba. — **Praga:** 20 Prenos iz Berlina: Nemški nacijonalni večer. — **Langenberg:** 17.30 Popoldanski koncert — 19.15 Ura za delavce — 20 Nemški večer, nato plesna glasba. — **Rim:** 13.15 Koncert radio-kvinteta — 17.30 Popoldanski koncert — 21.02 Prenos opere. — **Berlin:** 20 Nemški večer; nato plesna glasba. — **Katovice:** 17.45 Popoldanski koncert iz Varšave — 20 Četrt ure glasbe — 20.15 Prenos iz Varšave — 23 Literarna ura v francoščini. — **Toulouse:** 18 Plesna glasba — 19 Godalni koncert — 19.30 Plesna glasba — 20.15 Večerni koncert — 21 Zabavna glasba. — **Stuttgart:** 16 Popoldanski koncert — 19.30 »Potujoči teater«, veseloigra. — 20.15 Nemški večer. — **M. Ostrava:** 11.30 Reproducirana glasba — 12.30 Opoldanski koncert — 16.30 Mladinska ura — 17.30 Moderna in plesna glasba — 22.15 Plesna glasba.

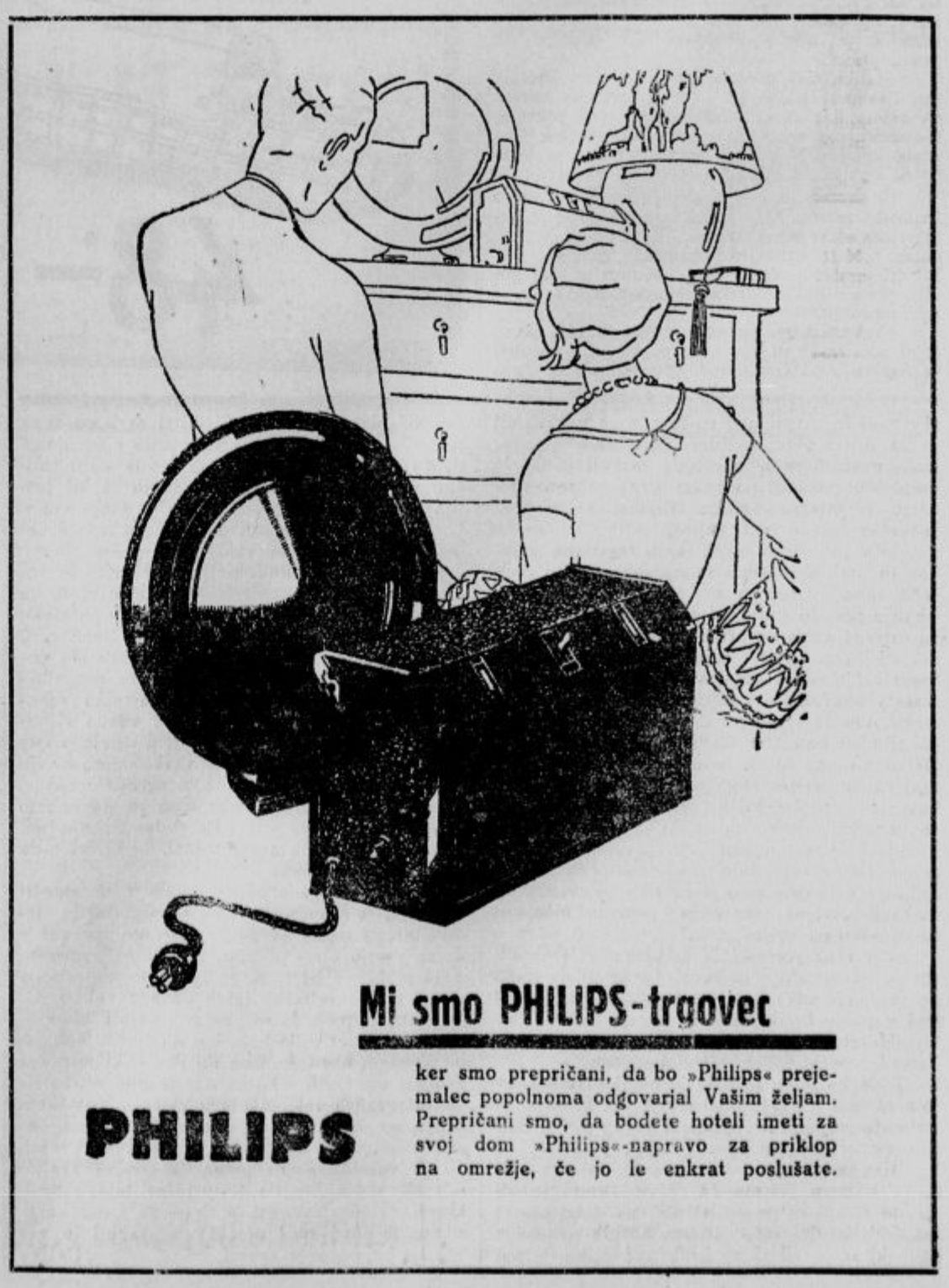

F. M. Dostojevskij: Bratje Karamazovi

Po krasni mladinski knjigi indskega pisatelja Dhana Gopala Mukerdžija: »Mladost v džungli« ter izboru Župančičevih pesmi »Naša beseda«, nam je darovala založba »Svet«, popolno izdajo »Bratov Karamazovih« F. M. Dostojevskega (dve knjigi, 1122 strani) v krasni opremi, kakršne smo že vajeni pri izdajah te marljive založbe, ki je započela svoje delo v drugi kombinaciji z monumentalno izdajo Tolstojeve »Ane Karenine« (ostanek naklade je prevzela Jugoslovanska knjigarna). Za slovensko knjižno produkcijo je vrsta zgoraj navedenih knjig velepomembna, ker je nekako odločilno vplivala na zunanjost naše knjige. Svojstvenost in značilnost zunanje oblike knjige, na katero so pred izdajami polagali naši založniki z redkimi izjemami le malo pažnje, je po prizadevanju te založbe postala važna ter zadobila neko stvarnejšo podobo, kateri se skušajo v svojih izdajah tudi druge založbe približati. Edino le »Nova založba« je od začetka svojega obstoja brižno opremljala svoje knjige...

O delu samem, ki je najbolj dovršeni umotvor velikega Dostojevskega, izpoved njegovega nazora in življenja, ena največjih knjig svetovnega slovstva sploh, bi bilo odveč govoriti. Dostojevski pomeni tudi v duhovnem življenju Slovencev 20 stoletja dogodek in baš »Bratje Karamazovi« so najbolj vplivali na religiozni nazor naših mladih, ki so ob njih zaslutili globine te strani notranjega življenja človekovega, se potrdili v odklonitvi zapadnega racionalizma in začeli iskati v božanstvenem... Zato moramo biti založbi hvaležni, da se ni ustrašila truda in težav, ki so v zvezi z izdajo tako obširnega dela. Levstikov prevod je izvrsten, enako vreden njegovemu prevodu »Ane Karenine«, ki ga poznamo in cenimo. Knjiga je v vsakem pogledu skrbno izvršeno delo, ki je našemu domačemu knjižnemu trgu v čast.

Knut Hamsun: Blagoslov zemlje. „Modra ptica“

Najprej o »Modri ptici«. Ta založba, ki pravkar razpošilja naročnikom svojo prvo knjigo, Knut Hamsunov »Blagoslov zemlje«, in prvo številko mesečnika »Modra ptica«, zasluži vso našo pozornost. Letno hoče izdati za svoje naročnike štiri knjige in mesečnik, ki naj seznanja čitatelje z važnimi kulturnimi pojavi doma in na tujem, ob enem pa naj bi bil vez med založbo in naročniki. Na splošno utemeljuje založba svoj pojav sledeče: »Umetniško visoka knjiga mora med ljudi, ker ona je dokument kulturne sile celote in posameznika, je stopnica izobrazbe in je pot do razumevanja življenja in dojemanja resnične lepote.«

Založba, ki »je bila ustanovljena z namenom, da poda tekom let Slovencem vsa najboljša dela svetovnih pisateljev, ob enem pa pazno sledi vsem važnim domačim kulturnim pojavom«, je izdala v vrsti prevodov iz svetovne književnosti kot prvo knjigo »Blagoslov zemlje« norveškega pisatelja Knuta Hamsuna. O Hamsunu in o pravkar izdani knjigi še posebej piše obširneje Josip Vidmar v prvi številki »Modre ptice«. Pisatelja poznamo pri nas iz Albrehtovega prevoda njegove znamenite knjige »Glad«. Kakor pravilno sodi Vidmar, je Hamsun v »Gladu« in drugih spisih tiste dobe zaposlen sam s seboj in se izpoveduje neposredno; pozneje ,kakor v »Blagoslovu zemlje«, »se pa Hamsun kot oseba umakne iz svojega dela. Njegova zrela človečnost je samo še ogledalo, v katerem se zrcali življenje njegove rodne zemlje in njegovega naroda«. V tej notranji uravnovešenosti je »Blagoslov zemlje« prva mojstrovina Hamsunova v novem načinu pisanja in je bil zanjo odlikovan z Noblovo nagrado. Prikazuje nam življenje, ki je preprosto in svojim prvobitnim zakonom podložno kakor zemlja, ki ga hrani; odkriva skrivnost zveze človeka s prirodo in njega zdravje v nasprotju s pokvarjenostjo, ki se začenja z dotikom človeka s civilizacijo.

Hamsunovo delo je velika mojstrovina, ker nazorno in v popolnem soglasju vseh osnovnih umetniških sestavin podaja zamišljeno, z lahno zrelostno sodbo zasenčeno podobo prečudovite preprostosti življenja, ki vedno bolj boluje na kvarnih posledicah sleherne zamotanosti.

Prevod Rudolfa Kresala je malo hrapav, a sočen in barvit, le mestoma premalo pesniški (izviren) in zagonetnemu lirizmu, ki preveva Hamsunovo mojstrovino, premalo kos. V splošnem pa moramo biti z njim zadovoljni, ker je treba upoštevati, da je prevajanje zelo težka stvar in česar v tem svojem prvem prevodu Kresal še ni docela dosegel, smemo mirno pričakovati od njega v bodoče, kajti videti je, da se je pri svojem delu prav resno potrudil in da mu ne manjka sposobnosti. Kar se tiče zunanjosti, je fina vezava v nasprotju s tiskom, ki za tako knjigo ni zadosti skrben in primeren; tudi se nam zdi, da radi pomanjkanja navodnega, časih pa celo znaka sploh v direktnem govoru živahnost pripovedovanja, ki nam jo posreduje oko, zelo trpi.

Prvi zvezek mesečnika »Modre ptice« vsebuje poleg že omenjenega uvoda založbe in Vidmarjevega članka o Hamsunu še sledeče prispevke: Anton Ocvirk »O Hamsunovem Panu« (ta knjiga izide v založbi »Modre ptice« tik pred novim letom), J. Kaden-Bandrovski »Pri krznarju« (prevel France Vodnik), Unamuno »Ljubezen, ki ga je napadla« (prevel Božo Vodušek) Rajko Ložar »Česar potrebujemo« (v tem članku se pisatelj zavzema za smotrnejšo uredbo slovenskega založništva) ter poročila. Zvezek prinaša reprodukcije dveh Fr. Kraljevih in dveh Nande Vidmarjevih slik.

s. š.

Otvoritev razstave francoske grafike v Ljubljani

V nedeljo, dne 15. t. m., ob 11 dopoldne se je v dvorani Narodnega doma otvorila razstava francoske grafike. Razstavo sta priredila Francoski institut in pa Narodna Galerija. Otvoril jo je odbornik Narodne Galerije, vseučiliški profesor dr. Izidor Cankar, naglašujoč veliko kvaliteto in pomen te razstave za nas. Po otvoritvenem govoru je sprožil še lektor g. Marko Vey nekaj besed o vlogi te razstave pri delu za kulturno zbližanje Francozov in Slovencev. Otvoritvi so prisostvovali ljubitelji umetnosti, člani Instituta, navzoča pa sta bila tudi gg. francoski in češki konzul.

Razstava ni bogvekako velika, pa so dela izbrana in kažejo visokovredna dela proslulih veličin, kakor Milleta, Vlamincka, Delacroixa, Renoirja, Rodina, Doumierja, Corota, Chevannesa i. dr. Naj bi noben izobraženec ne pozabil ogledati si to zanimivo razstavo!

Ivan Pregelj: Izbrani spisi

Preden se lotimo ocene četrtega zvezka Pregljevih izbranih spisov, ki jih izdaja Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani, in kateri izide še pred Božičem, se nam zdi potrebno in vredno opozoriti na doslej izišle tri zvezke. Je in ostane gotovo, da ga v sodobnem domačem slovstvu ni pisatelja, ki bi Preglja prekašal v pripovednih spisih. Prečudovito po žlahtnosti srca dehtijo njegove povesti. V vseh odtenkih najdemo v njih koprnenje po boljšem in pravilnejšem življenju, nego ga živimo. Izraženo je to koprnenje v nepozabnih nežnih ženskih pojavah s tenko in rahlo, a tem bolj privlačno silo, izraženo je v krepkih in ko skala trdnih možeh, ki se bore zoper slabosti Gotovo ni pretirano, če rečemo, da je po Cankarju Pregelj največji naš pisatelj. Njegova čvrsta in neomajna zahteva po nekem višjem in boljšem redu v duhu ljubezni do Boga in do bližnjega je — čeprav v zgodovinsko ali v romantično obleko oblečena — prav tako sodobna, kakor če bi jo postavil v dobo zrakoplovov, avtomobilov in mehanizacije, ki je naša. — »Štefan Golja in njegovi«, »Tolminske novele«, »Bogovec Jernej«, »Pesmi v prozi«, »Odisej iz Komende« in »Zapiski gospoda Lanšpreškega« so vseskozi najvišje hvale vredni slovstveni proizvodi, ki tvorijo vsebino prvih treh zvezkov Pregljevih izbranih spisov. — Kdor hoče napraviti komu veliko veselje za Božič, naj mu daruje Pregljeve spise. V našem sodobnem slovstvu gotovo ne bo našel primernejšega in vrednejšega darila. Velika zasluga Jugoslovanske knjigarne je ta po zunanji opremi odlična izdaja del našega najboljšega živečega pripovednika. — O četrtem zvezku Izbranih spisov pa prinesemo obširnejšo oceno v prihodnjih dneh.

Dobra religiozna literatura

Sveta Tereza avilska je ena največjih žen zapadnega kulturnega sveta, svetnica, pisateljica in psihologinja, kakor jih je malo. Njen problem je pretvorba čutnosti v čim višjo duhovnost. Pri tem pa je sveta Tereza poosebljena ljubeznivost, združena z nadmoško energijo in prodirnim poznavanjem človeka. Francozinja Jeanne Galzy je napisala o tej nenavadni ženi roman, ki je ob sorodnosti nature čisto doživljen pa nam odkriva svetnico v vsej njeni človečanski globokosti. Preveden je na nemško pod naslovom: Therese von Avila, šteje 336 strani in stane 7 M (Kösel & Pustet, München).

Sveto Terezo od deteta Jezusa opisuje poprečna nabožensko-biografična literatura z vse kaj druzega ko simpatično sladkavostjo. Francoskemu pisatelju Kajetanu Bernoville pa se je posrečilo delo, ki nam podaja človečansko resnično podobo »male Terezije« brez lažnive sentimentalitete, tako da more resnično povzdigovati duha in dušo napolniti. Katoliška revija »Vom frohen Leben« pravi o tej knjigi: »Vpliva kakor jeklena kopel in pomeni odrešitev od sladkobnega močvirja običnega pisunstva o Tereziki.« Šteje 164 strani in stane 6.50 M (Kösel & Pustet, München).

Sveti Pavel od Francoza Emila Baumanna je edinstven. Katoliška literatura nima o genijalnem apostolu nobenega boljšega dela. Knjiga je doživela v Franciji že nešteto izdaj in je prevedena v vse svetovne jezike. Tudi nekatoliška kritika ji priznava prvenstvo med vso hagiografično produkcijo. V nemščino jo je prevedla Amelia Godin; ima 464 strani in stane 6.50 M.

*

»Mentor«, dijaški list objavlja med drugim zanimive Dolenčeve spomine na dijaški list »Vaje«, ki so jih izdajali petošolci sedanje humanistične gimnazije v Ljubljani v šolskem letu 1880-81, in ki jim je bil urednik takrat petnajstletni Krek. Tudi pisal jih je po večini sam. Petelin obravnava bronasto dobo, Jan. Hafner opisuje Dornierjevo letalo Do X, M. Pregelj opisuje lov na tjulenja. Velike vrednosti so Literarni pomenki.

Lojz Kraigher: Na fronti sestre Žive Drama v treh dejanjih. V Ljubljani 1929. Se obravnava spet problem spolov. Oceno še prinesemo.

Danko Angjelinović: Sinovi zemlje so resne in vesele povesti iz lovskega življenja, ki nam v pristni šegavosti odkrivajo hrvatsko dušo. Izšla je knjiga v Zagrebu.

E. A. Poe: Dobrodružstvi Gordona Pyma a drobne povidky. Dil I. Založba Melantrich v Pragi je izdala tu nekatere povesti genijalnega Amerikanca, ki jih poznavalcem češkega jezika priporočamo.

IZPOD GOLICE, spisal Slavko Savinšek. Ljudske knjižnice 29 zvezek — Eden naših najbolj nadarjenih mladih, ki se je vglobil v srce slovenskega kmetskega naroda, nam v tem z vso drhtečo napetostjo prave ljudske povesti napisanem romanu slika krvave boje tihotapcev z oblastmi, odigravajoče se pod Golico ki vzgaja naš nazunaj trpki in grčasti naznotraj pa tako mehki rod. Broš. 30, vez. 42 Din

Dobi se v »Jugoslovanski knjigarni« v Ljubljani.

Original
LUTZ peči
Peči MONOLIT in EKONOMA
Velika zaloga!
Ing. Guzelj, Ljubljana VII
Telefon 3252 Ierneieva c. 5 Telefon 325

Staroznana tvrdka
F. M. SCHMITT
Pred Škofijo 2 Ljubljana Lingarjeva 4
nudi v največji izberi
primerna božična darila

Gospodarstvo

Boj med Trstom in Genovo

Mussolinijeva vlada posveča posebno skrb trgovinski mornarici; močna trgovinska mornarica naj bi bila kot orodje italijanske politične in gospodarske ekspanzije in njeni dohodki iz prevoznin v tujini naj bi poleg denarja italijanskih izseljencev in izkupička od tujskega prometa prispevali h kritju pasivne plačilne bilance. Še je v spominu Mussolinijeva senzacionalna napoved novih najmodernejših prekooceanskih parnikov, pravih »ladij-puščic«, ki bodo s fanatično brzino rezale Atlantski Ocean. Ostalo je pri napovedi. Vendar je fašizem tudi na tem področju dal duška svoji impulzivnosti in kmalu je nastopil čas, ko si je Italija vsaj trenutno priborila tretje mesto med svetovnimi mornaricami. Toda fašisti so morali kmalu ugotoviti opasnost svojih »dinamičnih« načel že v ožjem domačem gospodarstvu in se danes morajo z vso silo boriti proti posledicam prenagljene stabilacije lire; toliko prej so se morala razbiti fašistična načela ob neizbežnem in muhastem valovanju svetovnega tržišča pomorskih prevoznin, ki ga še danes določa neizpodbiti narodno-gospodarski zakon o ponudbi in povpraševanju.

Vsled tega padca prevoznin na svetovnem tržišču je prišla velika italijanska mornarica kmalu v hudo krizo, ki se je pričela radi nove izseljeniške politike fašistične vlade toliko bolj čutiti. Paroplovne družbe so pritisnile na vlado za povišanje državnih podpor. Vlada je ob tej priliki postavila na dnevni red vprašanje celotne reorganizacije mornarice. Šla je za tem, da izloči konkurenco italijanskih paroplovnih družb in predvsem konkurenco med Trstom in Genovo Tržaški Cosulich je konkuriral genoveškim družbam Navigazione Italiana in Lloyd Sabaudo, ki tudi vzdržujejo zveze z Južno in Severno Ameriko. Pogajanja so se vodila v smislu, da bi se vse tri družbe zlile v eno, a so se radi nepopustljivosti predstavnikov paroplovnih družb razbila. Med tem je splošna tržaška kriza čedalje bolj dozorevala in Cosulich se je radi skoro dveletnih zgube delniške glavnice moral vdati genoveškim družbam. Sanacija Cosulicheve družbe se je izvršila tako, da je poleg zavodov Banca Commerciale Triestina in Banca Commerciale Italiana prevzel blok delnic Cosulichev prvi konkurent »Lloyd Sabaudo«. S tem je bil Trst izločen kot konkurent Genovi na zapadu.

Ostalo je še vprašanje konkurence na bližnjem Vzhodu in v Sredozemskem morju sploh. »Tržaški Lloyd« nima na daljnem Vzhodu nikakega italijanskega konkurenta, medtem ko ga je začela resno izpodrivati v Sredozemskem morju genovska družba S. I. T. M. A. R. Ta družba vzdržuje zveze med Genovo in Aleksandrijo, med Carigradom in Aleksandrijo, med Galacom in Aleksandrijo, ter prireja turistične izlete po Sredozemskem morju. Znano je, da je prišel Tržaški Lloyd že lansko leto v hudo stisko in da je Cosulichova skupina s pomočjo Banca Commerciale Italiana prevzela tudi to družbo. To rešitev je Trst pozdravil z navdušenjem, ker je vse kazalo, da se bo tržaškemu pristanišču posrečilo ohraniti vsaj deloma gospodarsko avtonomijo. Toda Cosulich ni mogel radi krize v lastnem podjetju izvesti povišanja delniškega kapitala od 250 na 500 milijonov lir in tudi de facto rešiti Lloyda, ki je še danes prav tako v krizi kakor lansko leto. Že dolgo je v teku Lloydova akcija pri vladi, da se tržaški družbi zviša državna podpora do iste višine, kakor jo uživa genoveški Sitmar.

Medtem je neki genoveški list priobčil za Trst senzacionalno vest, da so pogajanja med Tržaškim Lloydom, Sitmarjem in genoveško družbo Marittima Italiana, ki je sicer že v interesni sferi Tržaškega Lloyda, za ustanovitev nove italijanske paroplovne družbe za vzdrževanje zvez z Vzhodom malo da ne pred zaključkom. Vest je tržaške gospodarske kroge zelo razburila. Nekaj Cosulichevih ladij se že pripravlja na pot v druga italijanska pristanišča. Navigazione Libera Triestina je v krizi, zdaj naj gre za njimi še najstarejša tržaška paroplovna družba, »ki se je pod Avstrijo borila za ohranitev italijanskega jezika v svojem obratu proti nemškemu, ki je širila italijansko kulturo na Vzhodu in po kateri je Italija podedovala na bližnjem in daljnem Vzhodu političen in gospodarski vpliv, ki ga prej ni imela?« »Steblo (Tržaški Lloyd) lahko nanovo cepite, toda presaditi ga ne smete,« vzklika sicer tako previdni »Piccolo« in apelira na Duceja, »ki mu je položaj tržaške mornarice dobro znan in v katerega je treba zaupati«. »Trstu, dediču ekspanzivnih sil Benetk proti Vzhodu, je treba priznati funkcijo vrat na Vzhod.«

Tržaški list pozablja, da ni danes Trst več beneški dedič, temveč da Trst piše oporoko, na katero čakajo Benetke, Genova in legitimni dediči na naši obali. Borba med Genovo in Trstom, ki je bil do priključitve k Italiji res dedič Benetk, spominja na stoletni boj med Genovo in Benetkami za nadvlado na bližnjem Vzhodu. Kesneje je zrušil Benetke Napoleon, ko jim je odvzel Ilirijo in jih priključil Italiji; danes so zrušili Trst tisti, ki so ga odrezali od naravnega ozadja.

Rekordna produkcija premoga v oktobru

V mesecu oktobru t. l. so dali slovenski premogovniki 204.882 ton premoga in s tem dosegli rekordno višino, dosedaj še ne zabeleženo v zgodovini slovenskega rudarstva. Skupno so dali premogovniki v prvih 10 mesecih t. l. 1,884.541 ton napram 1,482.534 tonam v prvih 10 mesecih lani.

Premogovniki so oddali svojo produkcijo v oktobru (v oklepajih podatki za september): železnicam 204.882 (191 720) ton, brodarstvu 620 (1030), industriji 76.769 (70.735), raznim 22.815 (19.848); izvozili so 8332 (8820) ton, sami pa porabili 12.882 (9919) ton, tako da je znašala skupna oddaja 207.054 (191.868) ton.

Zaradi znatno večje oddaje so v teku meseca padle zaloge od 65.844 na 63.672 ton.

Premogovniki so zaposlevali. 261 (260) uradnikov in 248 (242) paznikov. Tudi število delavstva je naraslo: od 10.340 na 10.473 (povprečno v teku meseca).

*

Zveza električnih central kraljevine Jugoslavije se je osnovala v Belgradu; vršil se je že konstituirajoči občni zbor. Zveza bo predvsem delala za neovirano in intenzivno elektrifikacijo države, bo sodelovala z drugimi gospodarskimi organizacijami in bo zastopala medsebojne interese. Za predsednika je izvoljen inž. Ilija Jojković. Uprava se bo izpopolnila s člani iz področja Dravske, Savske in Drinske banovine.

Obrtna banka kraljevine Jugoslavije. Iz poročila in bilance za dobo od 1. sept. do 30. nov. je posneti, da znaša vplačana glavnica 49.8 mil. Din (koncem 1928 37.2 mil.), od tega je plačala država 12 (12), privatniki pa 34.3 (25.2) mil. Delež države znaša namesto 40% samo 31.6%, privatnikov pa 68.84%, torej 8.84% več. Vloge pri centrali in podružnici so dosegle 25.7 mil. napram 16.5 mil. koncem 1928. Plasmani banke so dosegli 86 (70.8) mil., razpoložljiva sredstva 17.4 mil. Din (17.4). Menic je bilo protestiranih 265 za 1.1 mil. dinarjev.

Zakaj se še vedno mučite

z mencanjem in trenjem perila, ko vendar z Schichtovim RADIONOM lahko tako enostavno in udobno perete? Način je sledeči:

1. Običajno namakanje preko noči. 2. Raztopiti Schichtov RADION v mrzli vodi in perilo 20 minut prekuhati. 3. Perilo najprvo v topli, nato večkrat v mrzli vodi dobro izplakniti.

Poskusite samo enkrat in uverili se bodete, da Vam nobena stvar ne pripomore do tako lepega perila kot

Schichtov RADION

Borza

Dne 16. decembra 1929.

DENAR

Devizni tečaji so bili danes nekoliko slabejši napram preteklemu tednu. Promet je bil bolj slab, največ ga pa je bilo še v devizah Berlin, Dunaj in Newyork. V vseh zaključenih devizah je intervenirala Narodna banka.

Ljubljana. (V oklepajih zaključni tečaji.) Amsterdam 2275.50 blago, Berlin 1348.75—1351.75 (1350.25), Bruselj 789.26 bl., Budimpešta 988.22 bl., Curih 1094.40—1097.40 (1095.90), Dunaj 792.03—795.03 (793.53), London 275.18 bl., Newyork 56.16—56.36 (56.26), Pariz 222.06 bl., Praga 167—167.80 (167.40), Trst 295.18 bl.

Zagreb. Amsterdam 2272.50—2278.50, Berlin 1348.75—1351.75, Budimpešta 986.72—989.72, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 792.03—795.03, London 274.78—275.58, Newyork 56.16—56.36, Pariz 221.06—223.06, Praga 167—167.80, Trst 294.08—296.08.

Belgrad. Amsterdam 227.25—227.85, Berlin 1348.75—1351.75, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 792.03—795.03, London 274.78—275.58, Newyork 56.16—56.36, Pariz 221.66—223.06, Praga 167—167.80, Trst 294.07—296.07.

Curih. Belgrad 9.1280, Berlin 123.19, Budimpešta 90.125, Bukarešt 3.07, Dunaj 72.41, London 25.1075, Madrid 71, Newyork 514.275, Pariz 20.26 Praga 15.265, Sofija 3.72, Trst 26.9325, Varšava 57.80.

VREDNOSTNI PAPIRI

Ljubljana. Celjska 170 den., Ljublj. kred. 124 den., Prašteđiona 905 den., Kred. zavod 170 den., Vevče 130 den., Stavbna 50 den., Šešir 105 den., Ruše 250—260.

Zagreb. Drž. pap.: vojna škoda ar. 435—435.50 (434—435), kasa 434—435, termini: 12. 434—436. Posojilo mesta Zagreba 75 b, 7% inv. pos. 85.25 d. — Bančni pap.: Union 201—201 (201), Poljo 16—17 Hrv. 50 d, Kred. 17—101, Jugo 83—84, Medjun. 58—60, Prašted. 905—910, Srpska 157, Zem. 128—129 (128—129), Obrtna 36 d, Etno 164 d. — Ind. pap.: Guttmann 185—190, Slavonia 190—200 (190), Slaveks 91—95 (90), Danica 105—110, Drava 250—300, Šećerana 384.50—395 (381—284.50), Osj. ljev. 185 d, Brod. vag. 130—135 (130), Union 145, Isis 19 d, Ragusea 420—425 (420—423), Trbovlje 452—455, Vevče 132 d, Nar. šum. 30 b, Piv. Sar. 160—170, J. pl. 550—600.

Belgrad. Narodna banka 8210—8250, 7% inv. pos. 84.75—85.25, agrari 51—52, vojna škoda 434.50—435 (434—435.50).

Dunaj. Podon.-savska-jadran. 85.95, Wiener Bankverein 21.60, Creditanstalt 51.50, Escompteg 169, Aussiger Chemische 227.50, Alpine 33.05, Trboveljska 55.75, Prager Eisen 455, Rima Murany 99.15.

Les

Na ljubljanski borzi je bilo zaključeno: 20 vagonov bukovih cepanic, 3 vagoni hrastovih cepanic, 4 vagoni bukovih drv. Tendenca za les mlačna.

Žito

Dasi čikaška borza še vedno notira vsak dan nižje tečaje, je ostal pri nas položaj neizpremenjen, opaziti je celo neko prijaznejše tendiranje glede eksportnega blaga, čeprav je konzum doma minimalen Pšenica gornjebačka na boljših postajah velja 205, spodnjebačka pa 195 nakladalna postaja. Času primerno suha koruza notira zelo neenakomerno. Na nekaterih postajah se dobi že po 107.50 in ponekod tudi niže, drugod zahtevajo zanjo 113—115. Pšenična moka ničla je še dalje zelo iskana in velja srednje dobra bačka znamka 315—320 nakladalna postaja. — V ostalem je položaj neizpremenjen, promet neznaten.

V Ljubljani so notacije neizpremenjene.

Novi Sad. Vse bez spemembe. Tendenca: Promet 24 vagonov pšenice, 23 koruze, 7 moke. — Jutri ne dela radi državnega praznika nobena borza.

Budimpešta. Tendenca utrjena. Pšenica marec 22.58—22.87, zaklj. 22.86—22.87, maj 23.50—23.76, zaklj. 23.76—23.77, rž marec 15.78—16, zaklj. 15.98—16, koruza maj 15.50—15.60, zaklj. 15.60—15.61 koruza tranzit maj 14.95—15, zaklj. 14.94—14.95

Živina

Dunajski živinski sejem. (Poročilo tvrdke Edvard Saborsky et Co., Dunaj.) Danes je bilo pripeljanih na prosti trg 1214, na kontumačni trg pa 918 glav živine. Iz Jugoslavije je bilo vsega skupaj samo 34 glav živine. Cene so bile: za vole najboljše 2.30—2.40, I. 1.80—2.05, II. 1.50—1.70, III. 1.20—1.40, za krave I. 1.25—1.50, II. 1—1.20, za bike najboljše 1.70, za ostale 1.20—1.60, za klavno živino 0.65—0.90. Cene so v splošnem poskočile za 5—10 grošev.

Smrtna kosa v Ljubljani

Sinoči je umrla v 84. letu starosti gospa Terezija Bauer, roj. pl. Scheuchenstuel.

Perzija in Perzijci

Od l. 1906. ima Perzija ustavo in parlament, ki šteje okrog 200 članov. Ko je leta 1914. izbruhnila svetovna vojna, je vladajoči šah sultan Ahmed pravkar postal polnoleten. Na pobudo parlamenta je proglasil najstrožjo nevtralnost Perzije, čeprav je večina članov parlamenta bila na strani Nemcev. Sultan Ahmed je bil nesposoben vladar in februarja 1921 je vkorakala kozaška divizija perzijske armade pod poveljstvom Rese Kana Pahlavi v Teheran in vzela v roke vladne vajeti, ne da bi naletela na kak odpor. Resa Kan je hotel proglasiti republiko, pa se je temu odločno uprla muslimanska duhovščina. Resa kan se je izkazal zelo sposobnega in leta 1925. je bil namesto sultana Ahmeda soglasno izvoljen za šaha.

Monsignore Testa, poslaniški svetnik na novi nuncijaturi pri Kvirinalu, ki se imenuje med kandidati za papeževega nuncija v Berlinu.

Perzija je v bistvu poljedelska dežela, vendar pa je način obdelovanja zelo primitiven. Dežuje le malo, plovnih rek ni. Rastlinstvo ni posebno bujno, vendar pa je Perzija bogata na sadežih. Kljub pomanjkanju modernega načina obdelovanja je povsod dovolj hrušk, jabolk, marelic, sliv, breskev itd. Perzijsko grozdje in melone so na zelo dobrem glasu. V bližini Kaspiškega morja je vegetacija zelo bujna. Riž, koruza in krompir rastejo v vročih krajih, pridelajo pa tudi obilo pšenice, ječmena in raznih oljnatih semen.

Srednjega stanu prebivalstva v Perziji ni. Zemlja je last kakega glavarja ali vlade, ki razdeli njive med prebivalstvo proti plačilu določenih odstotkov žetve. Vsaka vas ima svoj »hamam«, kopališče, ki je središče družabnosti. Vsaka družina mora za vzdrževanje kopališča plačati določeno množino žita.

Položaj žene po vaseh je skoro podoben položaju živali, katero uporablja kmet za obdelovanje svoje zemlje. Da dobe cenene delovne moči, je med kmeti zelo razširjeno mnogoženstvo. V navadi so tudi kratkoročni zakoni. Ob času žetve sklenejo kmetje take zakone za dobo treh ali šestih mesecev, po poteku te dobe se zakon lahko obnovi. To je že čisto podobno prostituciji, posebno še, ker ni nič poskrbljeno za otroke iz teh zakonov. V povojni dobi se je pa izvršila velika izpremenba. Verska sekta bahaizem se trudi, da bi uvedla šolski pouk za deklice. To sicer nasprotuje koranu, vendar se po deželi kažejo že lepi uspehi.

Trgovec je najuljudnejši tip mestnega prebivalstva, ki je obdržal vse tradicijonalne dobre lastnosti Perzijca. Četudi je izredno bogat, je z vsakim človekom silno uljuden. — Do nedavnega časa v Perziji niso poznali izšolanih zdravnikov in medicinska znanost je bila izključno v rokah mazačev, ki so svoj poklic podedovali po očetu. Sedaj se pa v Perziji poučuje tudi medicina in polagoma bodo mazače nadomestili pravi zdravniki.

Četrtino prebivalstva tvorijo nomadi, ki žive v črnih šotorih, stkanih iz kozne volne. Sedanji šah se pa trudi, da bi rodove pridobil za stalno naselitev in civilizacijo.

Žene bivajo ločeno v »anderumu«, ki se nahaja v vsaki perzijski hiši. Tu so prepuščene same sebi; rastejo kakor divje cvetlice, svoj čas zapravljajo s klepetanjem in prerekanjem; prav rade poslušajo fantastične povesti, ki ovirajo njih duševni razvoj. Zato Perzijci ne poznajo zdravega družinskega življenja. Kadar gredo žene iz hiše, so čisto zakrite. — Otročje ženitve so v Perziji nekaj vsakdanjega. Deklica se poroči v starosti od 7 do 10 let in rezultat je seveda vse prej kakor zdrav. Socialni reformatorji pa so že na delu, da bi odpravili ta sistem.

Izobrazba je bila do nedavnega časa verska in literarna. Dečki so se učili v arabščini brati koran in v perzijskem jeziku pisati. V zadnjem času pa je vzgoja mladine na višji stopnji. Velika ovira za napredek v Perziji je kajenje opija, kateremu so vdani bogati in ubožci.

Nomadski rodovi so junaki mnogih roparskih napadov. Da bi to odpravila, je vlada nastavila nekatere glavarje takih rodov za čuvaje na deželnih cestah. Roparski napadi so res precej ponehali, vendar pa ti čuvaji zahtevajo od popotnikov »častna darila« in pridejo tako do svojega tributa. Včasih pa pozabijo, da so čuvaji in se izpremene zopet v roparje, tako da po Perziji potovati ni posebno varno.

Dežela je bogata na rudninah, vendar pa tega bogastva ne izrabljajo posebno. Mnogo

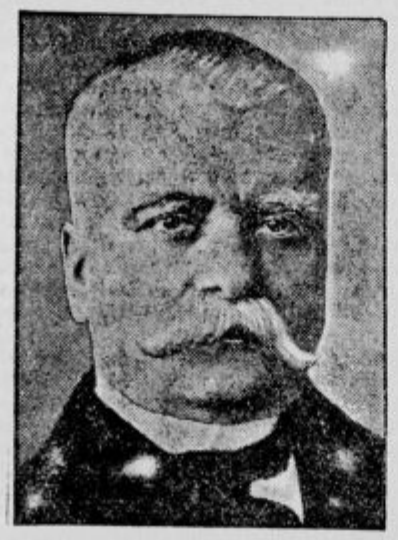

Zaimis, novi predsednik grške republike.

važnejši so petrolejski vrelci, ki so že davno obrnili nase pozornost vsega sveta. Tkanje preprog je najbolj razvita industrija dežele in perzijske preproge slove po vsem svetu.

Čeprav islam svojim pristašem prepoveduje v umetnosti upodabljati človeka, je bilo vendar po šolah v Damasku, Bagdadu in Kairu slikanje dovoljeno. Perzijski jezik je posebno izrazit. Literatura je s svojo visoko filozofijo in poezijo obrnila nase pozornost učenjakov vsega sveta.

Svojemu dedu priča pri poroki

Znani angleški igralec kriketa Leslie Ames je doživel te dni zanimiv dogodek: bil je priča pri poroki svojega deda Harolda Amesa. Poroka se je vršila v neki vaški cerkvi pri Folkestonu. »Mladi« ženin ima 78 let. Listi pa diskretno drže v tajnosti starost neveste. Toda vsi razlogi govore za to, da se more s precejšno verjetnostjo reči, da je tudi ona — polnoletna . . .

Usta in grlo

so najlažji pot, po katerem prihajajo bolezenske kali v naše telo. **Utroci,** ki obiskujejo šolo, se najzanesljiveje obvarujejo prehlada, nahoda in influence z „ANACOT" pastiljami dr. Wanderja. Dobivajo se v vseh lekarnah. Varujte se izdelkov, ki v zadnjem času imitirajo ANACOT-pastilje.

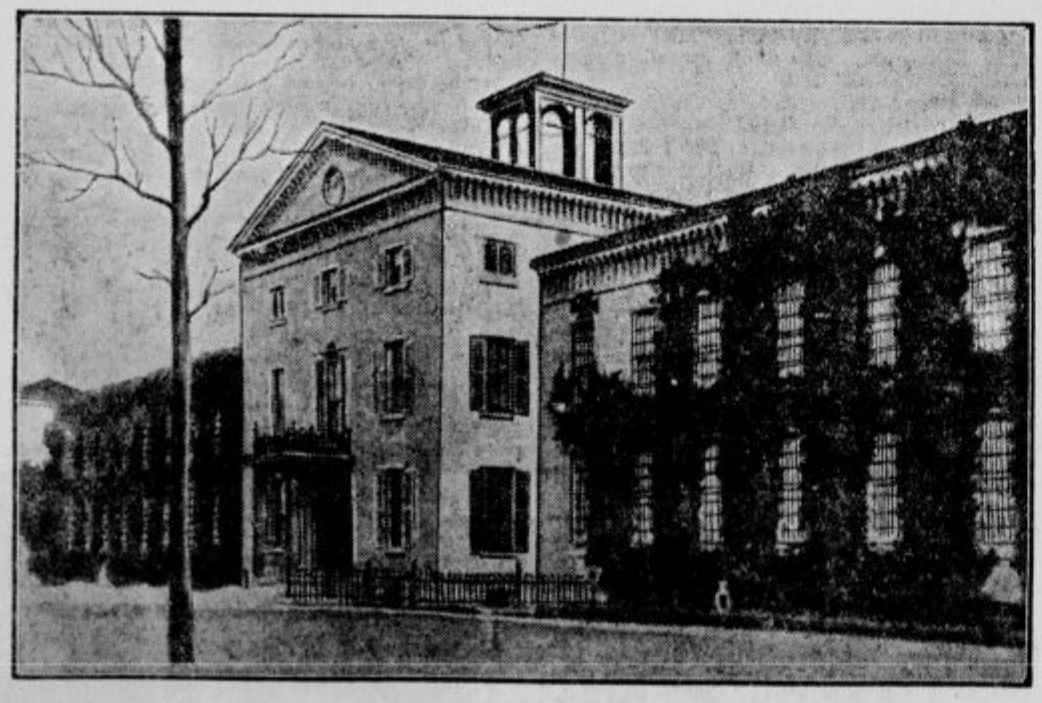

Krvav upor kaznjencev. V državni kaznilnici Auburn (država Newyork) se je uprlo 1580 kaznjencev. Na pomoč so morale priti vojaške čete, ki so zadušile upor. Med bojem je bilo ubitih 8 oseb.

Slovo papeževega nuncija Pacellija od Berlina. Katoliška akcija je priredila na čast odhajajočemu nunciju Pacelliju poslovilni večer. Od leve: ministrski direktor Klausener, državni justični minister Guerard, nuncij Pacelli, berlinski škof Schreiber, drž. poslanec Herold, častni predsednik centruma.

Ventilator ni samo za poletje

Neki italijanski list je prinesel te dni zanimivo razpravo o ventilatorju, v kateri pusti modrovati njega samega. Poslušajmo ga! Najprvo nam pravi, da ga popolnoma krivično uporabljamo samo poleti proti vročini. Trdi, da ga moremo tudi v času, ko zunaj razsaja vihar in je temperatura pod ničlo, prav dobro uporabiti. Ako nam peč ne vleče dobro, je treba postaviti pred njo ventilator in takoj bo gorel ogenj, da bo veselje. Zakaj bi trošili svoja pljuča s pihanjem v ogenj, če nam pa ventilator to v par minutah izvrstno opravi. To velja dalje tudi za štedilnik v kuhinji in za druge prilike, kadar je treba razpihati ogenj. Dalje: recimo, da vlada v kakem kotu naše sobe sibirski mraz, kar se večkrat zgodi; tedaj postavimo ventilator na peč in ga obrnemo v smer proti tistemu kotu. Ves topel zrak bo spravil v tisti kot. Naše gospodinje imajo v ventilatorju dobrega zaveznika. Če hočejo pozimi hitro posušiti nogavice, čevlje, rokavice itd., jim bo vse to delo opravil ventilator. Nadalje se ventilator »pritožuje«, da ga spravimo takoj, ko se začne malo hladnejše vreme, in da ga uporabljamo samo ob pasjih dneh, da nas ščiti vročine. Dovolj smo mu napravili krivice. Čas je, da ga začnemo uporabljati tudi tedaj, ko sneg zamede hribe in doline.

Novi portugalski poslanik v Berlinu Antonio da Costa Cabral.

Izstreljeno revolversko kroglo požrl

Čikaški trgovec Benjamin Friedmann je postal naenkrat junak dogodka, o katerem mnogo poročajo ameriški časopisi. Njegov slučaj predstavlja res senzacijo. Nekega večera se je po osamljeni ulici mirno vračal domov. Razmišljal je o svojih današnjih in jutrišnjih poslih, kar ga naenkrat iz njegovih premišljevanj zbudita dva lopova. Običajen klic: »Denar ali življenje!« in g. Friedmann je zapazil pred seboj napet revolver. G. Friedmann je bil v prvem trenutku tako prestrašen, da ni vedel, kaj bi storil. Ta trenutek neodločnosti pa je bil predolg lopovoma in v naslednjem trenutku je zadel Friedmanna strel v usta. Padel je na tla in razbojnika sta hitro opravila svoje delo. Nato sta se spustila v beg, pustivši Friedmanna ležečega na tleh. Ta pa si je kmalu opomogel od strela, radi katerega je izgubil samo nekaj zob, in pričel zasledovati razbojnika. Najbrže bi ju došel, toda med tekom je pričel razmišljati, kam je šla pravzaprav krogla. Tega vprašanja pa sam ni mogel rešiti, pač pa so ga zdravniki. Ti so s pomočjo radioskopije ugotovili, da mu je strel izbil nekaj sprednjih zob, pri tem pa je izgubila krogla svojo probojno silo, tako da je komaj še dospela do neba. In potem? Potem je pa Friedmann kroglo požrl. Seveda je ta vest iz — Amerike.

DIŠAVE SLON

136 blaženih

Preteklo nedeljo, 15. decembra, je bilo v Rimu slovesno proglašenih za blažene 136 angleških mučencev, ki so pod vlado Henrika VIII., Elizabete, Jakoba I. in Karla II., t. j. med 1537 in 1680, dali svoje življenje za krščansko vero in tako izpričali svojo zvestobo do rimske cerkve. Dne 8. t. m. je bil v navzočnosti sv. očeta prebran dekret, s katerim so bili priznani za mučence. Po poklicu je 65 svetnih duhovnikov, 35 lajikov, 3 žene, 1 iz reda manjših bratov, 1 iz malteškega reda, 2 frančiškana, 21 jezuitov in 8 benediktincev. Prihodnjo nedeljo, 22. t. m., pa bo za blaženega proglašen škotski jezuit p. Janez Ogilvie.

Kanonični proces angleških mučenikov se je začel v 19. stoletju; leta 1874. je bila pri sv. stolici vložena lista 360 mučencev. Dne 29. decembra 1896 je papež Leon XIII. potrdil češčenje, ki so ga angleški verniki izkazovali že 54 od njih; isti papež je kasneje prištel še devet mučencev k blaženim.

Kraljica Elizabeta in njeni nasledniki so vse storili, da bi zatrli katoliško vero na Angleškem; odpor pa je bil trd. Zakaj kljub grožnjam kraljeve avtoritete so neprestano prihajale cele vrste duhovnikov iz semenišč, ki so bila ustanovljena v tujini, da bi ohranili vero preganjanih. Zadnji je bil usmrčen bl. Plunket; vendar so še do konca sedemnajstega stoletja hirali spoznavalci vere po ječah. Šele leta 1829. se je začela za katoličane doba zmerne svobode, ki jim je dovoljevala, da so lahko služili v nekaterih javnih uradih. Še danes pa določa zakon, da kralj in lordkancler ne smeta biti katoličana.

Vendar pa katoliško življenje na Angleškem od dne do dne bolj cvete in prospeva. Medtem, ko se protestanti pritožujejo, da so njihove cerkve vedno bolj prazne, se katoliške cerkve polnijo in so že zdavnaj premajhne.

Strašen požar je divjal v holandskem mestu Middelburg in uničil celo vrsto hiš.

Kongres krojačev

Te dni se je v Budimpešti vršil kongres madjarskih krojačev. Na sporedu kongresa so bila samo izključno strokovna vprašanja. Na kongresu je bilo navzočih čez 5000 krojačev iz cele države. Glavna točka sporeda je bil protest proti državnim krojaškim zavodom, ki dobivajo vsa državna naročila, ki se tičejo tega poklica.

*

Gospa Streharjeva je bila zelo gluha. Za njen rojstni dan jo je vzel nečak k morju. Drugo jutro po njenem prihodu so na neki vojni ladji večkrat ustrelili s topom. Gospa Streharjeva si je v svoji sobi poravnala lase, vstala izza mize ter dejala: »Naprej!«

MALI OGLASI

Vsaka drobna **vrstica 1·50 Din** ali vsaka **beseda 50 par.** Najmanjši oglas - **5 Din.** Oglasi nad devet vrstic se računajo više. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

17 letno dekle

samostojna v pranju, likanju in hišnih delih ter kuhanju išče službe v družini brez otrok. - Naslov v upravi v Mariboru.

Prodajalka

v trgovino mešanega blaga želi službo kjerkoli, na deželi ali v mestu kot prodajalka ali poslovodkinja stareša moč. Vloži, če potrebno kavcijo. Ponudbe pod »Nastop« štev 13.859.

Mladenič

25 let star, splošno naobražen, trezen, dobre in mirne narave, vljuden in simpatičen, išče službo v veliki manufakturni trgovini, večjem elektr. podjetju, v večjem hotelu ali temu podobno v večjih mestih. - Ponudbe na upravo Slovenca pod štev. 14.234.

Službe dobe

Kontoristinja

s prakso, se sprejme za Ljubljano; zmožna naj bi bila strojepisja, stenografije in srbohrvaščine. — Ponudbe na upravo Slov. pod »Stalno mesto«.

Trgov. pomočnica

starejša moč, zmožna voditi samostojno trgovino, in če mogoče, zmožna kavcije, se sprejme takoj. - Ponudbe pod »Zmožna« št. 14.261 upravi »Slov.«

Zobotehnika

prvovrstnega, popolnoma veščega v zlatu in kavčugu, sprejmem. - Naslov v upravi Slov. št. 14.262.

Zastopnike

za 25 predmetov sprejme takoj Josip Lindič, Ljubljana, Komenskega 17.

Radio

Radione

4 cevni, z boljšim telefunken zvočnikom in vsemi pritiklinami naprodaj za 4000 Din. Primeren tudi za dvorane in gostilne - Ponudbe sprejema uprava »Slov.« pod št. 14.230.

Zimske suknje

in druga oblačila za gospode in otroke nudi po znatno znižanih cenah

»Maček Ljubljana, Aleksandrova 12

Pouk

Šoferska šola

I. obl. konc. Čamernik, Ljubljana Dunajska c. 36 (Jugoavto). — Tel. 2236 Pouk in praktične vožnje

Zaslužek

Dober zaslužek

vsako nedelio. Za vsak večji kraj vsako župnijo iščemo zastopnike, ki bi za dober zaslužek prevzel malo delo. Pošljite svoje naslove pod šifro: »Dobro delo in dober zaslužek« na upravo »Slovenca« Maribor.

Denar

Tritisoč dinarjev

rabim nujno za pol leta proti jamstvu in 12 odst. obrestim. Ponudbe upravi lista pod »Takoj« 13.998.

Dijaki

Dva dijaka

sprejmem na stanovanje z zajutrkom - Naslov pove uprava »Slov.« št. 14.236.

Stanovanja

Stanovanje

dveh sob s pritiklinami, se takoj odda proti enoletnemu predplačilu ali posojilu. - Poizve se v upravi »Slov.« št. 14.233.

17 letni fant

išče primerno stanovanje s hrano v sredini mesta. Naslov se izve v upravi Slovenca pod št. 14.232.

Čista sobica

se odda solidni gospodični. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14.240

Lepa meblov. soba

(strogo separatni vhod in elektr. luč) se odda za stalno boljšemu gospodu. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14.263.

Vnajem

Trg. lokal, stanovanje

v lepem industrij. mestu oddam za eno leto zastonj tistemu, ki prevzame za ca. 70.000 Din kurantnega blaga. - Naslov v upravi Slovenca pod št. 14.259.

Poizvedbe

Auto pneumatika

(rezervno kolo) se je izgubila v nedeljo zvečer na cesti Bled—Ljubljana. — Poštenega najditelja vljudno prosim, da javi svoj naslov na upravo »Slovenca« pod značko »Nagrada za pnevmatiko« št. 14.254.

Pes ovčjak

z znamko in štev. 1183 - se je izgubil. Sliši na ime »Karo«. Pred nakupom se svari. Pošten najditelj naj ga privede k hišniku v Nar. muzej v Ljubljano.

Kupimo

20 % kronske bone

kupi Pučka štediona i založni zavod d. d. Osijek Desatična ul. 27.

Bukova drva

kupuje družba »Kurivo« Ljubljana Dunajska c. 33

Več sto divjakov

vrtnic, z dobrimi koreninami, kupim. - Polianska cesta 12, Ljubljana.

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah.

ČERNE juvelir Ljubljana Wolfova ulica št. 3

Svila vseh vrst

kakor tudi TRPINOVO PLAINO po ceni se dobi v TEKSTILNEM BAZARJU MARIBOR Vetrinjska ulica štev. 15

Lepega krompirja

kupi več vagonov Jovo Perić. Ponudbe z najnižjo ceno na upravo »Slov.«

Mahovino

hrasta in sliv ter bučne peške, kupujemo. - Ponudbe z vzorci na G. Hoffmann in Co. - Zagreb, Berislavičeva 3.

Posestva

Enonadstropna hiša

v lepem in prometnem kraju Slovenije, se ugodno proda. Elektrika, vodovod, lep lokal s skladiščem, suha klet, veliko dvorišče in lep vrt. Ponudbe na oglasni oddel. Slovenca pod št. 14.179.

Proda se hiša

z gostilno na prometnem kraju pri tovarni v Mojstrani. Cena po dogovoru. - Pojasnila daje Jože Jakelj, Mojstrana - Gor.

Posestvo

naprodaj, okolu 15 oralov, v Sp. Velovlaku pri Ptuju št. 10 — s hišo in vsemi poslopji.

Trbovlje

Edina še razpoložlj. stavbena parcela ob glavni cesti v Trbovljah je ceno naprodaj. - Poizve se pri občin. gradben. referentu.

Prodamo

Proda se

več ženskih plaščev in druge obleke. — Domobranska cesta 5/I.

Vino Opolo

zajamčeno pristno, do konca decembra čez ulico po 10 Din v hotelu »Bellevue« Ne zamudite ugodnosti!

Puhasto perje

kilogram po 38 Din raz pošiljam po povzetju najmanj 5 kg. - Potem čist belo gosje kg po 130 Din in čist beli pub kg po 300 Din - L. Brozović Zagreb Ilica 82.

Moško kolo

naprodaj. Ilev in shramba pri »Figovcu«, Ljubljana, Dunajska cesta 13 (dvorišče).

Več gramofonov

prvovrstnih, prodam po jako nizki ceni. Naslov v upravi »Slov.« št. 14.248.

Okameneli polž

se proda. - Kje, pove uprava »Slov.« št. 14.231.

Pisalni stroj »Berni«

nov, 1500 Din, pletilni stroj »Ideal« z mizico in malo rabljen, 2500 Din - proda Jančigaj, Tavčarjeva ulica 1.

Pisarniško opravo

dobro ohranjeno, proda Jančigaj, Tavčarjeva 1.

Okrog 200 klišejev

za razpošiljalnico čevljev, galanterije itd. - poceni proda Jančigaj, Tavčarjeva ulica 1.

Obrt

Talarje, birete

in šemisete za vlč. duhovščino izdeluje fino in po nizkih cenah Fr. Himmelreich, kroj. mojster, Ljubljana, Pred škofijo 9-II.

Naznanja se

da so prispela nova dalmatinska vina ki se točijo v gostilni pri »Tratniku« Sv Petra c 25 in Kette-Murnova cesta 26 Istotam domača in dalmatinska kuhinja in vsak dan sveže morske ribe

RADIO FRANC BAR

LJUBLJANA, Mestni trg 5

daruje za Božič

120 detektorskih aparatov Kapsch & S.

vsakomur, ki kupi eno izborno slušalo in sicer: Superphone, Sco, ali Tungsram Ideal, kristal in antenski materijal po brezkonkurenčnih cenah cenika tvrdke.

PREPRODAJALCI so izključeni od te akcije!

V zalogi vse vrste samo najmodernejših aparatov!

Zahtevajte ceník 1930

Priporoča se

delikatesna

trgovina in zajutrkovalnica

J. BUZZOLINI

Ljubljana, Lingarjeva ul (za škofijo).

Milnarji!

(?), proso ajdo in ečmen kupite najceneje pri

A. VOLK, LJUBLJANA

veletrgovina žita in moke Resljeva cesta 24.

Premod

in drva najboljše vrste dobavlja L. Pogačnik Bohoričeva 5 Telefon 2059

Foto D. Rovšek

vljudno naznanja slavnemu občinstvu v mestu in na deželi, da je

preselil in otvoril

svojo fotografsko obrt v lastno hišo Kolodvorska ul. št. 34 na 35, I. nad nasproti »Ljubljanskega dvora«.

Svoj novo moder. opremljeni foto-atelje najtopleje priporočam ter jamčim za prvovrstno delo, po zmernih cenah Obenem mi je čast opozarjati p. n. gg. fotografe in fotoamaterje na svojo foto-trgovino na istem kraju V zalogi imam vedno najboljši razni fotomaterijal, plošče in papirje.

Z velespoštovanjem

FOTO D. ROVŠEK

trgovina s fotopotrebščinami.

Pristna namizna vina
Desertna vina
Malaga
Vermouth
Prošek

Točilnica Jos. Vilčk Ljubljana

Sv. Petra cesta 13

Denar in čas

si prihraniš s slamorezniico, ki jo kupiš v največji zalogi poljedelskih strojev: Franc Stupica v Ljubljani, Gosposvetska 1.

Stari »Prošek«

original extra fino staro vino od vzornega vinogradnika, posluiočega že od leta 1894., povsod poznanega in priljubljenega. Najlepši božični dar! Ne pozabiti naročiti za božične praznike, dokler traja zaloga. Podvojili boste domače veselje. Razpošilja v lepem trdem sodčku 15 litrov vsebine po 28·50 Din liter čisto, poštnina franko sodček gratis Lovro Tudor, vzorni vinogradnik — Malo Grablje, Hvar, Dalmacija

Luksuzno PECIVO

specijelno za praznike — peče parna pekarna tudi po naročilu.

Schmid

Maribor, Jurčičeva 6.

Razprodajalci dobe popust. Razpošiljam povsod.

Brez konkurenc

Dalmatinska vina, žganje, olivno olje in vinski kis, vse lastno prešano v Zatonu pri Šibeniku, toči le edino Tvrdka Braća Lasan v Sp. Šiški pri Anžoku, podružnice: Kersnikova ulica 5 (Nova ul.) in Cankarjevo nabrežje štev. 5. — Se priporoča **Ivan Lasan.**

Peči na žagovino

si pravočasno nabavite, ker bo zima huda! - Josip Lindič, Ljubljana, Komenskega ulica 17.

Antikvitete

Razprodaja malenkosti odlična božična darila. Antikvitetna trgovina, Sv Petra cesta 24. — Vhod skozi desno vežo.

Krojači in šivilje!

Kroje po najnovejši modi (poljubne) izdeluje Knafelj Alojzij, strok. učitelj, Ljubljana, Križevniška 2.

Glasba

Klavir

kratek, dobro ohranjen, ugodno naprodaj. Naslov v upravi Slov. št. 14.129.

J. Brandl, Maribor

Pianini in glasovirji. Zvočni in solidni. Priznana izdelava. Popravila in vglaševanja od prvovrstnih spec. moči. - Najnižje cene, Dolgotrajne garancije. — (Zastopstvo „Mannborg" harmonijev).

Širite »Slovenca«!

Lana

pletenine

v veliki izbiri po znižanih cenah

za Božič

SELENBURGOVA UL.

Pred nakupom

moških zimskih oblačil oglejte si velikansko zalogo v konfekcijski industriji

JOSIP IVANCIC, Ljubljana

Dunajska cesta štev. 7

Lastni ročni izdelki! Cene brez konkurence!

»Ljudska knjižnica« iz založništva Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani: 25. zvezek Haggard HČI CESARJA MONIFZUMI 12 Din vez 12 Din — 26 zvezek Lorenzini STORŽEK IN NJEGOVO BURKASTO ŽIVLJENJE 14 Din vez 22 Din — 27 zvezek Pregelj OTROCI SOLNCA 24 Din vez 32 Din — 28 zvezek Haggard KLEOPATRA 28 Din vez 40 Din — 29 zvezek Savinšek IZPOD GOLICE 30 Din vez 42 Din — 30 zvezek Sienkiewicz NA POLJU SLAVE 28 Din vez 40 Din.

Pierre L' Ermite: 38

Žena z odprtimi očmi

»Sijajno! In katakombe ter Eiffelov stolp in nešteto drugih stvari, o katerih se vam še niti ne sanja. Nabrali si boste dovolj spominov za vse življenje. In vsako leto si boste osvežili te spomine, kajti po vsem tem bo seveda ubogi Roger Maude že deležen časti, radosti in veselja, da je postal vaš spoštljivi, uslužni in ljubeznivi zet...«

»Kdo bi se temu zapeljivcu ustavljal!« je vzkliknila teta.

»Saj se mu ni moči ustavljati. Najuspešnejše sredstvo, da se skušnjave rešiš, je, da se ji vdaš. In kakor hitro se oblastna tetka — komandant — vda, bi se vmešaval. Tedaj ga je teta vprašala:

Gospod voditelj je poslušal ves pogovor, ne da bi se vmešavala. Tedaj ga je teta vprašala:

»Kako mislite, gospod voditelj? Ali bi bilo to potovanje primerno, ali bi bilo pametno?«

»Kar se mene tiče, gospodična, verujte mi, bi me izredno veselilo, če bi vas smel pozdraviti v Parizu. Ponudim se vam z največjim veseljem za vodnika po najlepših cerkvah, počenši od Notre-Dame in Saint-Jeana montmartreškega. Kar se pa tiče dovolj jasno izraženega Rogerjevega smotra, pristoja odločitev edino vaši nečakinji in vam... Torej morate tudi sami prevzeti vso odgovornost.«

»Preglejmo torej stvar, je povzel Roger Maude. Ponavljam: Potovanje v Pariz je stvar, ki jo ima več ali manj vsak človek v svojem načrtu. Živi duši se ne bo zdelo nič čudnega, da si želite ogledati Pariz. Saj spada to tako rekoč k splošni naobrazbi. Zaenkrat vas torej ne prosim nič drugega, nego samo to. Priznajte, da ne zahtevam preveč in da je ta pokora sladka. Torej recite lepo ‚da' svojemu dragemu zetu, ki vam bo srčno vdan in bo storil v Parizu vse kar je mogoče, glejte, da vama ostanejo tisti dnevi neizbrisni v spominu! Torej velja? Ali smem računati na vas?«

Roger Maude je pogledal svojo bodočo taščo s takim pogledom, da se teta Cecilija ni mogla več braniti:

»Naj bo... d a!«

»O, hvala vam!...«

Roger Maude je skočil kvišku in zagrabil roko svoje bodoče tašče. Malo je manjkalo, pa bi se bila pred očmi gospoda voditelja, ki je postajal nemiren, od veselja kar objela.

»... To nam bo lajšalo žalost ob vašem odhodu. Resnično, odkrito vam priznam, da sem se privadila... še bolj..., da sem se navezala na ‚Staro Rakovico'. Kar žalost me obide, če pomislim, da bo v kratkem kar za leto dni zaprta ta ogromna hiša, ki zdaj prekipeva živega življenja, da naša ozka ulica ne bo več odmevala kričanja vaših malčkov; da bo voda mojega vodnjaka ostala samo zame; in da se bo vgnezdila okoli ‚Zavetja' samota, ki jo vedno težje prenašam.«

»Zdaj se pa prižiga kakor tiha zvezdica v tej samoti upanje na vaše potovanje v Pariz.«

»Bojim se, da ne zagrešim s tem norosti!«

»V nobenem slučaju ne bi bila to norost. Sicer so pa take norosti v življenju najmodrejši koraki.«

»Zapeljivec! Izkušnjavec! Mefisto!«

»Nasprotno, ljuba tašča! Vabim vas k sodelovanju pri plemenitem delu... to se pravi pri ustanovitvi ognjišča, čigar kraljica boste vi... vselej! vselej!«

»Kraljica - mati!« je zaključil gospod voditelj smejoč se.

»Zakaj se smejete, gospod voditelj?«

»Gospodična, pa menda ne bi hoteli, da bi se jokal?«

Gospod voditelj je odšel, in ni mogel ustaviti svojega smeha; šel je pogledat, se li ni zgodila njegovim varovancem med tem kaka nesreča.

Tri in dvajseto poglavje.

Naslednje jutro je bila Rolanda zelo iznenajena. Najprej je opazila, da se drži teta kakor ob posebnih dneh... kadar plava v zraku kaj nenavadnega.

Nato se je zgodilo nekaj nenavadnega in nepričakovanega.

Takoj po zajutreku je odšla teta potihem na podstrešje in ostala gori dobro uro. Spodaj je bilo slišati njene korake in težko prestavljanje bogzna kakšnih čudnih stvari.

Naposled je nekaj treščilo in tako strašno zaropotalo, da sta zdrveli Filomela in Rolanda gori v bojazni, da se ni zgodila kaka nesreča.

Našli sta teto pokrito z debelo plastjo prahu in pajčevin, s črnimi rokami in škrlatnih lic, sila nevoljno radi prihoda obeh žensk.

Po sredi podstrešja so bili postavljeni v vrsto stari kovčegi — kakih šest ali sedem; bili so to dolgi leseni kovčegi, ojačeni s pločevinastimi in usnjenimi pasovi, kakršni so bili v davnih časih v rabi pri pomorščakih.

Rolanda in Filomela sta ob tej razstavi predpotopnih kovčegov prasnili v smeh.

»Kaj pa delate, tetka, na vse zgodaj? Ali Vam smeva pomagati?«

Samo v letu 1929

so zadeli naši odjemalci na pri nas kupljene srečke

Din 1,200.000·—	Št. 42.126	Din 60.000·—	Št. 107.047
„ 1,200.000·—	„ 98.354	„ 50.000·—	„ 81.328
„ 600.000·—	„ 88.511	„ 50.000·—	„ 89.602
„ 300.000·—	„ 4.739	„ 40.000.—	„ 18.066
„ 250.000·—	„ 68.679	„ 40.000·—	„ 34.626
„ 200.000·—	„ 87.071	„ 40.000·—	„ 43.252
„ 80.000·—	„ 6.837	„ 40.000·—	„ 55.977
„ 80.000·—	„ 9.277	„ 40.000·—	„ 89.642
„ 80.000·—	„ 21.378	„ 40·000·—	„ 88.498
„ 80.000·—	„ 23.155	„ 40·000·—	„ 93.445
„ 80.000·—	„ 75.864	„ 30.000·—	„ 17.254
„ 80.000·—	„ 93.204	„ 30.000.—	„ 19.968
„ 80.000·—	„ 102.192	„ 30.000·—	„ 28.537
„ 60.000·—	„ 5.151	„ 30.000·—	„ 40.407
„ 60.000·—	„ 10.702	„ 30·000·—	„ 53.343
„ 60.000·—	„ 20.580	„ 30.000·—	„ 61.809
„ 60.000.—	„ 51.734	„ 30.000·—	„ 90.845
„ 60.000·—	„ 93.306	„ 30.000·—	„ 92.387

Din 30.000·—	Št. 93.493
„ 30.000·—	„ 121,720
„ 30.000·—	„ 123·316
„ 24.000·—	„ 31.139
„ 24.000·—	„ 37.749
„ 20.000·—	„ 7.998
„ 20.000·—	„ 13.241
„ 20.000·—	„ 13.325
„ 20.000·—	„ 19.159
„ 20.000·—	„ 19.290
„ 20·000·—	„ 29.818
„ 20.000·—	„ 34.584
„ 20.000·—	„ 36.130
„ 20.000.—	„ 38·502
„ 20.000·—	„ 71.761
„ 20.000·—	„ 66.767
„ 20.000·—	„ 71.752
„ 15.000·—	„ 82.376

in mnogo drugih

V enem letu dvakrat zaporedoma najvišja premija
enega milijona in 200.000·— dinarjev
s pri nas kupljenima srečkama!

Zrebanje I. razr. XIX. loterije 16. jan. 1930
Strogo solidna in točna postrežba!
Glavna kolektura državne razredne loterije:

Bančno komanditno društvo

A. Rein & drug - Zagreb

Prodaja in pošilja se samo direktno! Nimamo nikjer nobenih podagentov!

Najlepši božični dar

za šolsko mladino je otroška pisalna miza.

Nudite otrokom veselja do učenja. Ohranite jih zdrave s telesno nego.

NOVA OTROŠKA PISALNA MIZICA

ki se uravnava za vse starosti otrok od 6. do 18. leta, ustreza vsem pravilom o pravilnem držanju telesa pri učenju ter je obenem praktična shramba za vse šolske potrebščine.

Mizice izdeluje trdka

I. REPŠE
Tovornica pohištva, Ljubljana
Dvorni trg 1.

Velour, sukno in pliš za damske plašče
velika izbira, nizke cene
R. MIKLAUC „Pri Škofu"
LJUBLJANA
Linhartova ulica - Medarska ulica — Pred Škofijo

Oblastno koncesionirana
Šoferska šola
Gojko Pipenbacher
Ljubljana, se je preselila na Gosposvetsko c. 12.

Nemško - slovenski slovar

uredila dr. Fr Bradač in dr. Janko Šlebinger.
Subskripcijska cena Din 96·— za vezan izvod.
Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Na lepše darilo za božič

Briljantni prstani, zlate moderne gravirane zapestnice, uhani, verižice, obeski, srebrne doze, jedilno orodje.
Precizne ure „Schaffhausen", „Omega", ure budilke.

Velika izbira, oglejte si zalogo. Znaten popust.

Ivan Pakiž, Ljubljana
Pred Škofijo 15

Pohištvo posteljnine

preproge, linoleum, posteline garniture in odeje, zavese, posteljne vložke, žimnice, flanelaste in volnene odeje, gosje perje za postelje afrik (morska trava), konjsko žimo, otomane divane, blago za pohištvo itd. Vse po jako nizkih cenah dobite pri

Karol Preis

MARIBOR - Gospodska ulica štev. 20
Ceniki brezplačno. Ceniki brezplačno.

Oglejte si
Božično izložbo
v slaščičarni
I. Pelikan, Maribor
Gospodska ulica 25

Najboljše pecivo za okras božičnih drevesc, najfinejši kruh s sadjem in vsakovrstnih čokoladnih izdelkov — Ogled brez dolžnosti kakega nakupa.

Veliko izbiro
Božičnih daril
nudi po zmernih cenah na drobno in na debelo staroznana slaščičarna
Ljubljana I. NOVOTNY, Gosposvetska 2
ter se priporoča za obilen obisk

Bányai preproge

Garantir. trajne barve,
čista volna,
najcenejše
vozlane preproge
domač izdelek
★
se dobiva v vseh boljših trgovinah s preprogami.

Zahvala

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so spremljali našo ljubljeno, nenadomestljivo soprogo in mater, gospo

Marijo Sušnik

na njeni zadnji poti, se iskreno zahvaljujemo. — Posebno se zahvaljujemo gosp. dr. Jenšterlu za njegovo požrtvovalno zdravniško oskrbo, velečastiti duhovščini za častno spremstvo, pevskemu društvu »Zvon« za genljive žalostinke, vsem mnogobrojnim darovalcem prekrasnih vencev in šopkov ter vsem onim, ki so ob tej težki izgubi z nami sočustvovali.

Trbovlje, dne 14. decembra 1929.

Žalujoči ostali.

Veliko izbiro
snežnih čevljev in galoš

najboljših svetovnih znamk ter nepremočljivih sportnih čevljev in gojserjev najboljšega domačega izdelka priporoča tvrdka

A. ŽIBERT - Ljubljana
Prešernova ulica

Trgovci, pozor!

Trg. agentura F. Jarh, Maribor, Koroščeva 20 ima po najnižjih dnevnih cenah: Svinjsko mast, razno slanino, povojeno meso. Komisijsko razprodajo: Krompirja, čebulčka, čebule, česna koruze, Segedinske paprike, meda. - Kemično čiščenje perja od navadnega do najfinejšega. — Zastopstvo tvornice žaluzij-rolet »Prozorija« in štampilij. — Vzorci v naturi. — Informacije brezplačno.

Pridobivajte novih naročnikov!

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karel Čeč. Izdajatelj: Ivan Rakovec. Urednik: Franc Kremžar.